

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

As országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 30 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

As országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

As egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadófele felelős: Forster Géza az OMGE igazgatója.
Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az OMGE. elnöke.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

közgazdasági szakosztályának

1901. évi december hó 18-án (szerdán) d. u. 4 órakor a Közteleken tartandó ülésére.

Tárgy:

A magyar hajósok csatornák ügyének folytatásos tárgyalása.

Gróf Zseléncki Róbert s. k.,
a szakosztály elnöke.

Az OMGE. évi rendes közgyűlése.

(1901. december 15-én.)

Jelen voltak gróf Desseoffy Aurél elnökelete alatt: dr. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter, Andrejovics László, Annyal Desző, Ászipvir Pál, Baile Lipót, Balázs Árpád, Balogh Elemér, Baross Károly, Bató Ferenc, Bismuth Sándor, Borsodi István dr., Bükki Papp Mihály, Bolla Mihály, Boronkay György, Bucsanovics Sándor, Christoflyi Béla, Ceimner György, Corchus Béla, Csiffary József, Csillag Gyula, Ceimner Nándor, Darányi Kálmán, Desseoffy Emil gróf, Domahidy Sándor, Dörner Béla, Dömötör László, Drucker Jenő dr., Egán Lajos, Engel Hermann, Fodák István, Fehér Sándor, Fenyossy Ferenc dr., Fidy Lajos, Földes János, Forster Géza, Galgolyó Károly, dr. Gáll Jenő, Habberger György, Hamzaea Agoston, Hammersberg Jenő, Havas Ernő, Haydán Károly, Hány Agoston, Hegyhászláy Lajos, Horváth Jenő, Horváth Károly, Hrebilay Emil, Hudacsik Jenő, Jancsó Dezső, Jézsenszky Pál, Kaszlet László, Kazy József, Köllay András, gróf Károlyi Sándor, Károlyi Rezső, Keller Gyula, Kovács Zoltán, Kőröcker Lajos, Klotz Imre, Kodolányi Antal, Koppély Géza, Kornstein

Hermann, Kostyán Ferenc, Kovács Lajos, megyeri Krausz József, Lachne Hugó, Lakner László, Landesz József, Lászlowsky Kálmán, László László, László Pál, Letelge Imre, Lesztich László, Lichtenberg Mor, Lipthay Béla, Lipthay István, Löcherer Andor, gróf Maultház József, báró Mansdorff Géza, Merza Márton, Motzner Gyula, Méréy Lajos, Miklós Gyula, Molnár István, Nick Ede, Nyikos Gyula, Oláh Gyula, Ordódy Pál, Pacozlay Zoltán, Paizs Gyula, Paál József, Perczel Ferenc, De Pottere Bruno, Propper Samu, Radó Richárd, Foch-Reichsberg Alfréd, Rausz Henrik, Rittinger Béla, Rottmayer Imre, Rovara Frigyes, Rubinek Gyula, Salzberger József, Sándory Rezső, Sigler Gyula, Schuster Ferenc, Simon Pál, Sir Lajos, Suhajda István dr., ifj. Sternthal Adolf, László Szabó László, Szántó Lajos, gr. Sechenyi Emil, Szellasy Zoltán, Szomjas Lajos, Tóth István, Tormay Béla, dr. Tóth Jenő, Turkó Imre, Vastagh János, Vessy Loránt, Vörös Sándor, Weidinger Dezső, Wehrle Sándor, Wilfing Nándor, Zölden Elek, Zirárd István, gróf Zseléncki Róbert.

Gróf Desseoffy Aurél elnök az alábbi beszéddel nyitotta meg a közgyűlést.

Tisztelet Közgyűlés!

Amidőn a szép számban megjelent tagtársakat üdvözlöm, szabadon egyuttal most évi tevékenységünkre visszajáratást vetnem.

Mint az előtűnik fekvő Évkönyv tanúsága, ami tevékenységünk különösen arra terjed ki, hogy a mezőgazdaság foglalkozóknak helyzetén csekély erőnkhez képest könnyítsünk a azon módok és eszközökről gondoskodjunk, amelyek a gazdalkodásnak má teheték helyzetét lehetőleg elviselhetővé tehetik.

Ha visszatérünk arra, hogy általában ezen módokédesimben mily irányban mozognunk, azt találok, hogy éppen azon bizonytalan helyzet folytán, amely előtt

az Ausztriával való viszonyaink rendezése és másrészt a kereskedelmi szerződések megújítása küszöbön állunk, az országos közgazdasági tényezőkké minél nagyobb egyetértséssel működünk közre, ezen bizonytalan helyzetből való kibontakozásunk annál könnyebb lesz. Helyzetünk ma olyan, hogy szerintem az ellentéteket nem szabad kiderítenünk, mert csak akkor fogunk a jövőben kellő eréllyel és kellő súlyal felépíthetni, hogyha ezen ellentéteket elcsitítjuk, elhallgattatjuk s egykezünk a magunk elé kitűzött célok elérése végett egy működni, amint a multban működünk.

Örömmel és köszönetemnek kell kifejezést adnom, hogy a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségében tömörült egyesületek felkarolva a mi működésünket, sokalkta nagyobb tevékenység fejtegettek ki, mint annakelőtte bármikor, ennek következtében bebizonyították azt, hogy hasznavehető faktori a közgazdasági életnek.

Ha az utolsó évet tekintjük, kétség-telen előtűnik, hogy nem könnyű a mi helyzetünk, a bizonytalanság, amely több év óta húzódik s amely egész közgazdasági életünkre kihat, bennünket és talán elsősorban bennünket gazdák sult leginkább. A bizonytalanság ugy az üzleti élet, mint a termelés terén olyan, amely lidérczinyomként hat ráánk és épen ezért azon reménynek és óhatásomnak adok kifejezést, hogy vajha sikerülne kormányunknak a vámtarifai tárgyalásokban oly megoldási módot találni, amely a méltányos kiegyezést köztűnik és Ausztria között lehetővé fogja tenni.

A MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE, BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 31.

Szállítja:
Jenner-Pasteur intézet oltóanyagait,
melyek a legjobb tudományos módszer szerint
Pertik professor felügyelete alatt készülnek.

birékek, lovak, szarvasmarhák oltása.
Az anyag nem vesztí hatását, hónapokig eltartható.
Külföldi fesszekendők. Egyszerű, könnyű kezelés.

Árak:
A rendes Pasteur-féle oltóanyag sertésenkint 12 fill.
A szarvasmarha tartós oltás ... 18 ...
Egy birékoltás lépése ellen ... 12 ...
Egy jó v. szarvasmarha oltás lépése ellen 24 ...

SERTÉSORBÁNCZ ELLEN
A rapid szórum az orvóncos fertőzések
kellő szerkesztet 1-2 óra alatt biztosan megemti a vésztyűt.
A tartós oltóanyagot a sertések jól tűrik, nem okoz
utólagos megbetegedést, nem fogynak le az állatok,
és egy teljes esztendőig védve maradnak.

S mert a kereskedelmi szerződések megújítása előtt állunk, s tudjuk, hogy a nyugati államok mindinkább az elzárkózás politikáját karolják fel, ez kell, hogy bennünket is oda vigyen, hogy legalább a meglevő piacokat biztosítsuk, mert ha ez meg nem történik, ennek árán drága lesz. Akkor kénytelenek volnánk a külön vámterület alapjára állani, amelyet legalább nézetem szerint addig még lehet kerülni kell [Gaz?, Ugy van!], mivel legalább az összes nyugati államok elzárkózó politikájával szemben meglevő piacunkat biztosíthatjuk.

Szabadjon még egy jelenségre rámutatnom, amely talán középtermés idejében is kell, hogy figyelmünket felhívja. Ez pedig az, hogy minden évben, legyen akár közép, akár gyenge termés, a figyelmes szemlélő kell, hogy megjelje, miszerint az aratás bekövetkezése után az árak oly depresszió alá bé, amely több hónapig eltart. Ez szerintem oly baj, amelyen kívánatos, hogy mielőbb segíthessünk s erre volna is egy mód a közsátraktári intézmény behozatala által, melyet évek óta hangoztatunk, de eddig e téren eredményt nem látunk.

Vannak igen tisztelt közgyűlés igen sok óhajaink és kívánalmaink, melyeket ezuttal felsorolni nem kívánok, mert azok ismeretesek, évek óta foglalkozunk velük, de sajnos még ma is pium desideriumok.

Remény és várakozás tölt el azonban bennünket, hogy ezen kívánalmaink előbb-utóbb teljesülni fognak. E kívánalmak között első helyen állanak azok, melyek a közterhek könnyítését célozzák, mert a legnagyobb nehézség épen az, hogy a modern igények mindegyre nagyobbak és a terhek fokozódása milderőbb. Dacára ennek, bár évek óta halljuk az adóreform hangzatosát, de nem látjuk, hogy ezen kérdés megoldásához hozzáfogjanak.

Van azonban egy más kérdés, amelyet ez alkalommal szintén szükségesnek tartok föltenni. Gazdasági egyesületeink, amelyek általában az országban mint hasznos közgazdasági segédeszközök mutatkoznak, leginkább a termelés terén fejtenek ki nagyobb működést, részint jó példaadás, részint kiállítások rendezése, jobb állapot terjesztése, gyümölcsfák kioltása, tanfolyamok rendezése stb. által, de szerintem, ami legnagyobb baja az egyesületeknek, az hogy ők a kiseremmel nincsenek szoros kapcsolatban, mert — utójára is legyenek ösztintek — mai társadalmunkban annyira igénybe vannak véve azok, akik a közügyekkel foglalkoznak, hogy a kiseremmel érdekeinek felkarolását egyesületeinkben alig képesek keresztülvinni. Én úgy képelem tisztelt közgyűlés, hogy gazdasági egyesületeinknek vidéki központot kell képezniök, hogy a nép legalsó rétegeinek gyökeréig lemenjenek és azok érdekeinek felkarolása után tudják őket a szellemi életbe is bevonni. Ez a gazdakörök szervezése után volna lehetséges. Ha a kiserem látja, hogy ő nemcsak szellemileg találja fel a gazdakörökben érdekeinek kielégítését,

hanem az azokba való csoportosulás anyagi érdekeinek felkarolásával is jár, be fog azokba lépni s e szervezetek működése olyan lesz, amely humanitárius és szociális politikai irányban is meg fog hozni az országnak azokat az eredményeket, amelyeket kívánunk. Kívánatos tehát, hogy az összekötő-kapocs meg legyen a kiserem és az egyesület között, amelynek centruma a Szövetség. Ha az előrehaladott államokban Németország és Franciaországot tekintjük, hol a commice agricole intézménye 1897 óta 700 ezer tagot számlál s mely fogvázslási és értékesítő-szövetkezetei után nagy eredményeket ért el, s a törvényhozásban kereskedelmi és vámpolitikájukban is kifejezésre juttatják kívánalmait, az minden esetre oly példa előttünk, amely bennünket is ennek követésére indít. Vagy nézzük Ausztriában a legutóbb megindult mozgalmat a szövetkezetek érdekében. Mi is tárgyaljuk évek óta ezen kérdés törvényhozási rendezését, de mindéddig eredményt nem tudunk e téren felmutatni.

Évről-évre mind nagyobb megelégedéssel konstatálhatom e helyen, hogy a szövetkezeti mozgalom nagy mértékben terjed az országban s azt hallom, hogy baj az, hogy nincsenek ezen szövetkezetek szerves kapcsolatban a gazdasági egyesületekkel s egész külön szervezettel képeznek. Ez szerintem igen nagy baj, mert az ország helyzetét s a társadalom gyengeségét tekintve az volna a kívánatos, hogy ezen szövetkezeti intézmények egy szerves egészben működjenek az egyesületek és gazdakörökkel és a szövetkezetek is mint az egyesület kiágazó részei működjenek. Így lehetne a társadalom összefoglalni s azt szervezve valóban egyöntűen működést kifejteni, mely most széttagolva nem hozhatja létre azon eredményeket, amelyeket tölte várunk.

A székesfehérvári kongresszus óta mindig azon óhaj fejeztük ki, hogy a gazdaságtudományi szervezetek. Ez, sajnos, nem sikerült egészen. A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége, két év óta hathatósan működést fejt ugyan ki, azonban mégis azt látjuk, hogy a közvéleményben tudtuk ugyan terjeszkedni, s az megnyertük ami eszméinknek és követelésünknek, de hogy azokat az egész törvényhozásban is keresztül tudtuk volna vinni, s hogy ott azon befolyást gyakorolhassunk, ami kívánatos és óhajandó volna, sajnos ezt magam részéről még nem látom. Pedig ez az az irány, melyet kell, hogy kövessünk és igen kérem a szövetség egyesületeit, hogy velünk karöltve ezen irányzat végrehajtását előmozdítsák. (Helyeslés.)

Felszólalásomat azzal akarom befejezni, hogy köszönetemet fejezzem ki azon tagtársaknak, kik megjelenésükkel mai közgyűlésünket emelni kívánták, méltóztatásuk ezen irányzatnak, amely, ha lassan is, de határozottan terjed, az egész országban apostolává lenni. Ezre ma

közgyűlésünket megnyitóm. (Hosszantartó éljenzés és taps.)

Közgyűlést lezárta, jegyző és szavazatszó küldöttök kiküldése.

Gróf Dessewffy Aurél elnök: Mindenekelőtt konstatálom, hogy a mai napra egybe-hírt közgyűlés ideje és tárgyszorazata az alapszabályoknak megfelelőleg, az egyesület hivatalos lapjában, a Közlekedés közszó volt téve s minden egyes tag a közgyűlésre külön meghívóval is meghívott s mivel a tagok közül 100-nál többen jelentek meg, mai közgyűlést határozatképesnek nyilvánítottam.

A mai közgyűlésről felvett közgyűlést hitelesítésére felkérem Zoltán Elek és Kocsány Ferenc tagtárs urakat, a jejközgyűlés vezetéseére Dessewffy Pál úrnak.

Miután pedig a kilépő és meghalt igazgató-választmányi tagok helyébe 15 igazgató-választmányi tag választása is napirendre van tűzve, azontúl a számvizsgáló bizottság is az alapszabályok értelmében újra választandó: a választás eszközésére egy szavazatszedő bizottság kiküldése válik szükségessé. A szavazatszedő bizottság tagjainak proponálom, Mérey Lajos, dr. Darányi Gyula, Kocsány Ferenc, Bolla Mihály tagtársakat és Szilassy Zoltán tilták. (Helyeslés.) A szavazás megtörténik az úlést felfüggesztve.

A szavazás közben érkezik a terebe dr. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter, kit a közgyűlés tagjai lelkes éljenzéssel fogadnak. Szíven után. Gróf Dessewffy Aurél elnök az úlést újra megnyitja s felkéri Mérey Lajost a szavazatszedő bizottság elnökét, hogy a szavazás eredményét terjeszse elő.

Mérey Lajos: Tisztelt Közgyűlés! A szavazatszedő bizottság működéséről van szerencsés a következőképpen jelenteni: beadott összesen 97 szavazat, melyből az igazgató-választmányi tagsági helyekre ajánlottak közül megválasztották: Bocz Antal, Lajos, dr. Darányi Ignác, Galgolyó Károly, Kállay András, Lihis Adolf, Lipthay István, Lossosny Mihály, Lukács Antal, Rubinov Gyula, Sepegy György, Szentiványi Zoltán, gróf Teleky Arvéd, gróf Zichy Aladár 97–97 szavazattal, Kazy József 94 szavazattal és Wittmann János 96 szavazattal. A szavazatszedő kaplák meg Hreblyay Emil 3-at és dr. Fuzes Gyula 1-et.

A számvizsgáló-bizottsági tagsági helyekre 97–97 szavazattal megválasztottak: Bolla Mihály, Kissler Hugó, Kissler Henrik, Rousz Henrik és Seveera Károly.

Gróf Dessewffy Aurél elnök kimondja határozatképp, hogy nevezett igazgató-választmányi tagokul s illetve számvizsgáló-bizottsági tagokul megválasztottak.

Igazgató-választmányi jelentése az 1900/1901. évi egyesületi működéséről.

Jeszenszky Pál tilták: Tisztelt Közgyűlés! Az egyesületi múlt évi működéséről szóló jelentés az Évkönyvben foglaltatik, mely az egyesület minden tagjának megküldetett. Az egyesületi működésnek főbb mozzanatáról ó excellenciája az elnök ur szíves volt meggyőző-beszédben megemlékezni, a részletek pedig az Évkönyvben foglaltak. Ha a jelentés valamely pontjára a tisztelt Tagtársak felvilágosítást kívánának, azt készséggel meg fogjuk adni, ellenesben tisztelettel javaslom, méltóztatásuk az egyesületi működésről szóló jelentést elfogadják kijelenteni. (Helyeslés.)

Mérey Lajos: Tisztelt Közgyűlés! Az igazgató-választmányi jelentésben egy részére kívánok röviden emlékeztetni. A jelentésben a 7-ik oldalon a következők foglaltak:

„A jelen parlamentre nagy feladatok várnak, mert ebben fognak dűlőre jutni a legfontosabb gazdasági kérdések, azok a kérdések, t. l. amelyekről Magyarország gazdasági fellendülése függ. S örömrönd szolgálatunk annak a ténynek a megállapítása, hogy a jelen választásokban azok a gazdasági néze-

tek is tört foglaltak, amelyeket egyesülőknek több mint egy évtizede gondosan iszapolt s amelyeknek a közvélemény kővetkezése munkával megemelt figyelmű. Nagy remény-ny nézünk a jövő parlament működésébe, mert hirdették igények megtestesítéséé töle várjuk."

Késztögelten tény Tisztelet Közgűlés, hogy a mi egyesülőknek hosszú éveken át azon kőre-
desekre a nemzet figyelmét kővetkezése sen fel-
hívta, amelyek az egész ország jövőjére ó-
dó befolyásnak s most amidőn a mindinkább ü-
resedő élelkamrák kőzetűben nő kopogtatnak;
késztögelten hogy a magyar agrárizmus termé-
szetének közönjárja a mi egyesülőknek volt és a
mi kitűnő vezetőknek idevőre a hirlepidólam
tőrszárát is, csakugyan megteremtőkét azon
közvélemény, amely az ország minden vidé-
kén a mi törekvésünk előtt megnyitókta. De
ne hagyjuk figyelmen kívül azon lényeges je-
lenéséget, amely a közvélemény megnyitók-
s és annak elintézése között fennáll, mert a
közvélemény megnyitók-
s eredmény, az csak erkőlcsi diadal, ellen-
ben a közvélemény érvényesítésé jele-
nti az anyagi eredményt. Sokszor mondják, hogy
a közvélemény már magában véve is ha-
talmás; igenis uraim, a közvélemény hat-
alom, de csak akkor ha tetterő, bátor és ki-
tartó, mert ha a kelleknek ányoznak, akkor a
közvélemény szavát meghallják ugyan, de meg
nem hallgatják, a közvélemény akaratát meg
ismerik ugyan, de nem testesítik. Az alkot-
mányos élet természetese rendje, hogy az or-
szágos kérdések leghetesebbéjé a parlamentben
dőlnek el s azért a választmány igen helyesen
jezgyi meg, hogy a gázda sorsá a jóvá parlem-
től várja. De hármennyire ismerjük is el, hogy
Doroggy földmérésük, mint kőd, az ő
nagyboldogsága igazán pártját ritkító boldo-
gsággal, nemese hazafias ügyeslettel tő-
mogatja mindazon törekvéséket a javaslatának leg-
tőbbéjé, melyeket egyesülőknek támaszt. Mind-
azonáltal az országos kérdések előldése, me-
lyek most kezőkán forognak, nem töle, hanem
a parlamenttől fűg.

Épp ezért nekünk a parlamentre is figyelm-
lenk kell vetni, mert a közvélemény
hatalom is, de ha ennek hatalma a tőnyek
kormányzó hatalommal nem párhuzamosan
halad, vagy ez utóbbiban tán az ellenállásat
találja, akkor mutatókzik meg a tetterő, ki-
tartás és bátorság próbakővé, hogy ki fogja az
anyagi eredmény győzelmét kivívni. Nem ta-
gadólag meg magamtól azon késztögelésé,
hogy fel ne hívjam azon férfiakat, kiknek a
legutóbb képviselő-választók alkalmával az
agrárprogram alapján megválasztáltak és a
gőnczi levélben foglaltak előldogáték az évi
jelentésben voltak előldogok. (Éljénzés.)

Semmi kétségem sen aszintár, hogy ezen
parlamentri férfiak hazaszeretete, cselekvők
bátorsága az agrárprogramban lefektet-
télveket magának fogja vállalni, de azon nagy
tisztéslet, amelyvel inkább viselkedem, késztö-
gés arra, hogy őszintén adják kifejezését azon ag-
galdalmannak, hogy én előlkézéstem látom az
időt, hogy ők is megfogadják elnökünk intő
szavát, hogy egyttésen és tervszerűen kell
mükődnök, ha sikert akarunk elérni. A mi
parlamentri férfiak is lépjenek fel egyttésen
és tervszerűen és — bocsánatot kerek a ki-
tisztéslet, amelyvel inkább viselkedem, késztö-
gés arra, hogy őszintén adják kifejezését azon ag-
galdalmannak, hogy én előlkézéstem látom az
időt, hogy ők is megfogadják elnökünk intő
szavát, hogy egyttésen és tervszerűen kell
mükődnök, ha sikert akarunk elérni. A mi
parlamentri férfiak is lépjenek fel egyttésen
és tervszerűen és — bocsánatot kerek a ki-

Hissen látjuk, hogy mit jelent az őszin-
tartás ereje; vajjon ki hitte volna, hogy az
osztrák parlamentben kevése előlkézéstem után
ily fényes eredmény tudnak kívívni az agrá-
riusok és ime politikai pártállásuk való-
tekinet nélkül a hogy aprár eszme lelkisette őket
s megnyitókta, hogy a parlament óra alatt
lefektet az agrár programot, amelyet a kor-
mány a határidőülzet kérdésében előlkézéstem
és kivitvők, hogy a kormány köteles hat hét

alatt a fedezetlen határidőülzet előlkése tár-
gyában új törvényjavaslatot előlkézéstem.

Azt hiszem, ami parlamentri férfiaknak csak
szolgálatot tesznek a kormányt és első sorban
a hazánk, hogy ha ők is így egyttésen lépnek
fel. (Éljénzés.) Az igazgató-választmány je-
lentését különben előldogom.

Gróf Károlyi Sándor: Tisztelet Közgűlés!
A most hallottak, azokat amiket előtem
szóló tisztelet tagtársam elmondott, örömmel
fogadom, mert valóban magam is úgy érzem és
gondolom, hogy azok helyesek. Azt, hogy t. i.
előtem első sorban a kormányt, a kormány
szükségese, hogy ezen közvélemény midőn me-
galakult, tetteket is mutasson fel, és a magam
részéről is teljesen szükségesek látom. Mind-
azonáltal nem kétem azt, hogy ahogy eddig is,
úgy ezentel is a fogja találni az agrárnép azt
a határt, amelyen belül boldogulnia kell a pa-
rlamentben és parlamenten kívül. A parlamen-
tben nem kétem, hogy az agrárnép az a néhény
barátja és lelkes hite, helyt fog állani s
ne mőtőztassék azt hinni, hogy azok halga-
talan fognak maradni; akkor ha szükségese lesz,
fel is fognak szólni. Nem tartom tehát a tisz-
telet Tagtárs ur felszólalását arra nézve szük-
ségesek, hogy a parlamentri képviselők buz-
talanok. Én meg vagyok nyugodva, hogy
azok helyt fognak állani. (Helyeslés.)

Magyri Krausz Lajos: Tisztelet Közgűlés!
Bocsánatot kerek, hogy túrelméket pár
percze igénybe veszem, de az évi jelentés
nehény pontjára van megjegyzésem.

A 10-ik oldalon a jelentésben az foglat-
tatik, hogy: „Az a törekvés, amely a mult
évi a fővárosi malmok köztöndözése, hogy a
ezűl tizték ki az ősszes magyarországi mal-
mok az őrlési mennyiség szabályozása tekin-
tetében egyttés előlkézéstem birni, a f. évben
részben sikert vezetett, ez is egyik oka annak,
hogy a buzárak igazán gyenge buzatermésük
mellét is csak ily elkésve emelkőnek.”

Én nem tudom, honnan erednek e köz-
lése, de határozottan mondom, hogy a
malmok üzemszabályozásnak előlkézéstemé
eddig be nem követték. Tán szívesek les-
zenek, felvilágosítani, hogy mily értelemben
előlkézéstem ezt mondani. De tovább megyek s
bátor vagyok a statisztikára hivatkozni, a meg-
előlt buzatermésesség tekintetében ez pedig
1896-ban 6 millió 800 ezer q, 1900-ban 7
millió 300 ezer q, tehát 500 ezer q-val több;
és a fővárosi malmokról beszélék. A f. évben
a budapesti malmok örletk janárutól októ-
berig 6 millió 270 ezer q-t míg az előző év
ugyan e szakában 6 millió 177 ezer q, tehát
93 ezer q-val többet, sőt magánutó, hogy
hogy november hóban az idők többe dolgoz-
tak, mint az előző q-val, mint tavaly. Most
azért hozom fel, mert nem óhajtom, hogy évi
jelentésükben helytelen kitételek forduljanak
elő s ezekből helytelen következközések legye-
nek levőhatók.

Még a malmokat illető sokszor hangzota-
tott üzem redukciójára teszek megjegyzéstem.
Nem azt illeti, erre is adatok voltak
fel. Nyolc év óta a malmok a kevése őrlési
mennyiség dolgoztak. Ha leszámítjuk a tartalék-
alapot, ami ott 20—25 év óta ősszevűl, ha
veszünk az alapítóke kamatozását, azt látjuk,
hogy a malmok ez idő alatt 2%—nál több
osztalékot nem fizettek és sajnálomattam az lehet
konstánálni, hogy a jól vezetett malmok, ame-
lyek nem spekulácik kénytelenek voltak
kivárándi és az alapítókeket megkalkulatták
25%-kal. Hát a malmok befektetés 25 millió
korona nem nemzeti vagyont? (zaj elntom-
dás.) Azok, akik a részvényeket bírájk, nem a
gazdokrólkötöl kerültek ki, nem egyes gazdák-
nál van egy nagy rész és részvényezők.

Ha ez a nagy töket, mely bele van fektet-
ve malmokba figyelembe veszkés és ez is
tekintőnkbe hoz a kifiződő, ha kedőtelők
támogatják a malmokat, nem pedig támadják,
akkor előlkézéstem megengedni azt, hogy a kartell

kifejezését a szegény malmok nem érdemlik meg.
(Éllentmondások.)

A 11-ik oldalon a jelentésnek a buza is
szint foglarna hozatik fel és az állititok, hogy
a malmok és a főkörök részéről fenyegetés-
kelt ép az az állititok, hogy az őrlési
előlkészéstem nyomon fogja követni buza- és liszt-
kivitelének hanyatlása. Ezt a múlt év kereske-
dalmi foglarna fényesen előlkézéstem meg a je-
lentés szerint, mert az előző évekhez képest em-
kedett a buza- és lisztkivitel, holott a lisztkivi-
tel kényszere az őrlési engedély előlkése
olytán már nem hatott szerkentőleg a liszt-
kivitelre.

Szerintem az őrlési foglalom a buzakivitel
előlkészéstem összefűgésben nem áll a buzakivitelről
egyetlántán szó nem volt. Igenis volt szó, a
lisztkivitelről, melyről azt mőtőztatták az évi
jelentésben mondaní, hogy dacára, hogy az
őrlési foglalom megszűnt, kivitelünk 3 millió
val emelkedett. De kérem mőtőztassék itt
dizsztigálni; itt arról van szó, hogy a vami-
kifutók, melyek az őrlési foglalomhoz kö-
tözésesek, az őrlési foglalom vagy annak meg-
szűnésé. S itt szlő adatokat sorol fel arra
nézve, hogy a külföldi vittel 28-31%-al ke-
vebbe volt az előző évben. A malmokat a fi-
omabb liszt nyújtja, mely raktáron fekszik és az
ami ezen szerencsétlen állapot előldéi.

Gróf Zselénski Róbert: Tisztelet Közgűlés!
Egyttél szlő a választmányi jelentés 10.
oldalon levő azon csak az kifogásolják, amely
a malmok bizonyos egyttés előlkézéstem elő-
lkészéstem nem mondja, hogy a malmok az idők
előlkészéstem előlkézéstem követték volna, hanem csak
az, hogy tanácsoktat bizonyos egyttés elő-
lkézéstem s ezen tanácsoktat folyamán az idők
a buzárak nyomottak voltak. Azt mindenki
tudja, hogy tavaly a malmok kevesebbet örletk,
mint tavaly, mint a bizonyos gabonamennyi-
ségessé kevesebbet örletk fel, ez az átvitt
mennyiség nyoma ez év első felében a
gabonáért. Éz nem állitás, hanem tény, épp
azért kerek a közgűlés, hogy a választmányi
jelentésük ezen részét mőtőztassék változtatás
nélkül fentartani. (Helyeslés.)

Ami az őrlési kezvélemény illeti, termé-
szetes, hogy ma a külföldre kevesebb lisztet
viszünk ki, mint tavaly, mert a hazánk az őrlési
kezvéleménytel. De azt kérdezem, hogy mitnán
1,736,080 mm. buzavál kevesebbet hozunk be,
mőta be van szűntetve az őrlési foglalom,
1900-ban, mint az előző évben e senm fejé-
ben a lisztkivitel kevesebbet nem több mint
300 ezer q, nem fényes bizonyíték ez arra
nézve, hogy az őrlési kezvélemény megszűnté-
tése nagy hasznára volt a mezőgazdaságnak.
Krausz Lajos tagtársunk statisztikái adataival
bizonyította, hogy tavaly a malmok többe
örletk, mint az előző évben, tehát az őrlési
foglalom besztűnésé a malmoknak is hasznára
vált. A buzáraknak pedig, míg létezett az őrlési
kezvélemény, alig érvényesült a 75 kor
határfoglalom vámos hatása, jelenleg azonban
nemcsak a 75 kor határfoglalom vámos érezeti
hatását a buzáraknál, hanem még az a 1 frt
50 kor vámnak egy telmes rész is már ér-
vényesül. Az őrlési kezvélemény besztűnésé
tehát, szemben Krausz Lajos ur állitásával min-
denképen fényesen bevált.

Gróf Dessenyey Aurél elnök: Kimondja a
közgűlés határozatánaként, hogy az igazgató-
választmány jelentésé az 1900—1901. évi
együttési mükődséről a közgűlés tudomásul
veszi és előldogja.

Változások a tagok létszámában az elmúlt
egyttésen ében.

Jezsenszky Pál táltár: A tagok sorsában
múlt évben beállt változásokról részletesen
beszámol az Évkönyv, tehát csak röviden leszek
bátor előlkézéstem tenet a következők. A mult
évben beállt 3 alapító, 287 évűs (összesen
270 tag, elhunyt 9 alapító, 34 évűs (összesen
tehát 43 tag. A taglétszám 368 alapján, 3181

évdíjas, összesen 3529 tag. A tagszaporulat tehát 175.

Mintán a f. év folyamán egyesületünk tagjai közül számosan elhaladtak olyanok, akik az egyesület körül érdemeket szereztek, javasolom méltóztatásuk a tisztelt közgyűlésnek az elhunyt tagok felét részvényt, nyilvánítni.

A közgyűlés a tagszámban előfordult változásokot tudomásul veszi s tagjai elhunyt felét részvényt nyilvánítnia.

Számviszsgáló - bizottság és az igazgatóság - választásának jelentése az 1900. évi zárszámadása, vagyonkezelése és vagyonállapotáról.

Forster Géza igazgató: A számviszsgáló-bizottság és az igazgató-választásának jelentése, nemkülönben a költség- és jövedelemszámla, valamint a vagyonmérleg is az egyesület Évkönyvében közzé vannak téve. Meltóztatásuk t. Közgyűlés megengedni, hogy a számviszsgáló-bizottság jelentéséből az aábbi részt felolvassam.

A számviszsgáló-bizottság úgy a főkönyvet mint a segédkönyveket átvizsgálván, azokat teljesen rendben találta, a költség- és jövedelemszámlát helyesen felállították és egyes tételeiben számszerűen is megegyeznek taláta, ennekövé a számviszsgáló bizottság azt elfogadná ajánlja.

Gróf Desseffy Aurél elnök: határozatként kimondja, hogy a közgyűlés a számviszsgáló-bizottság és az igazgató-választásának jelentését az 1900. évi zárszámadás, vagyonkezelés és vagyonállapotáról elfogadja.

Forster Géza a számviszsgáló-bizottság az egyesület könyveinek vezetését és a felállított mérleget is kifogástalannak találta s ennek alapján a tiszteletteljes kéressel fordul a t. Közgyűléshez, hogy a felállított mérleg-számlát elfogadja és azt helybenhagyja az igazgató-választásának és az igazgató-választásának, az igazgatónak, a pénztárnoknak a felmentvényt megadni sziveskedjék.

A közgyűlés a számviszsgáló - bizottság jelentése alapján a felállított mérleg-számlát helybenhagyja és az igazgató-választásának, az igazgatónak, a pénztárnoknak a felmentvényt megadja.

Az 1902. évi költségvetés megállapítása.

Forster Géza igazgató: előterjeszti az igazgató-választásának által összeállított 1902. évi költségvetést, mely szerint az egyesület 1902. évi bevételét 185,832 koronában s a kiadásokat 193,057 korona 25 filleren nyersen kifejezést s a felesleg 2774 korona 75 fillérre állapított meg.

Az igazgató-választásának a költségvetést, mintán az é. év folyamán történt építkezést és az Istvántelek eladása által az egyesület vagyon helyzetét más alakot öltött, azon alapon állította össze, hogy proviedálva van abban az építkezés folytán előállott kiadásokra is. Szólt megnyitást a közgyűlés, hogy a felvett adókat minden körülmények között be fogják venni és ezen nagy tranzakciókban az egyesületre nem fog hátrány származni. Ha netán a t. tagtársak felvilágosítást kívánnának a költség-előirányzatra nézve, a felvilágosítást szivesen megadjuk.

Gróf Desseffy Aurél elnök: Felvilágosítást senki nem kíván a tagok közül, ennekövé kimondja határozatként, hogy az előterjesztett 1902. évi költség-előirányzatot a közgyűlés elfogadja és kiadja a választásának véreghajtás végett.

A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének tagjainak az igazgató-választásukba 3 évre beválasztott képviselőinek jelentése.

Jeszenszky Pál titkár: Az alapzabályok értelmében a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségéhez lépett gazdasági egyesületek jogosítva vannak az ÖMGÉ. igazgató-választásába illetve a véreghajtó-bizottságába képviselőként kiküldeni.

Tudomásulvétel végett hátor vagyok az egyesület részéről kiküldött képviselőket nevelt bejelenteni:

A Magyar Gazdaságosok és Erdészek egyesülete: Nick Ede G66816. Fromm Antal, Gyömör, Pestm. Székács István, Budapest, Vécey-utca 5.

Abau-Tornamogyeyi g. e.: Bukaresty B. János, Kassza. Gróf Hadik János, Torna-Nádaska. Dr. Szegey László, Kassza, Klobaszi-utca. **Aradomgyeyi g. e.:** Kókas József ifj.-elnök, Arad. Ifj. Kintz János alelnök, Pa-Tövisgyey-háza, u. p. Zimánd-Ujfalú. Laehne Hugó, Arad. **Baranyomgyeyi g. e.:** Országk Lajos, Kistelek, u. p. Magyar-Mecske. Ifj. Brázay Kálmán, Pellérd, Baranyamegye. Vörögs Mihály g. e. titkár, Pécs.

Biharomgyeyi g. e.: Tölgys József alelnök, Mező-Telegd. Szunyogh Szabolcs, Budapest, Bulovicsy-utca. Orley Kálmán, Budapest, Képviselesház.

Győrmezei g. e.: Lippay Géza, Koroncz, Gasparháza. Jaross Sándor, Téth, Lesvár. Fricke Emil, Győr, Sövényháza.

Hírdnyomgyeyi g. e.: Báró Bornemissa Tivadár Mihly, Barsany Kálmán alelnök, N. Barisán, u. p. Cs. Keresztur, Gróf Thoroczky Miklós, Kermeny, u. p. Hátszeg.

Jász-N.-K.-Szolnokomgyeyi g. e.: dr. gróf Almásy Imre elnök, Pusztapói. Lippich Gusztáv főispán, Szolnok. Kovács Albert egyt. titkár, Szolnok.

Nyíráomgyeyi g. e.: Mezey Gyula, Törnécz. Fésök Pálly Nyitra. Szandner Emil, Románfalú, u. p. Kis-Báb.

Sárosomgyeyi g. e.: Piller Kálmán, Piller-Peklden, u. p. Sáros-Szt.-Imre. Lukovits Aladár, Eperjes. Bornemissa Lajos, Krivány, Sárosm. A közgyűlés a bejelentést tudomásul veszi.

Jelentés a Köztelek székház építéseről és a rendkívüli közgyűlés által engedélyezett kölcsön felhasználásáról.

Forster Géza igazgató: Az egyesület közgyűlése által engedélyezett építkezésekről a következőkben van szerencsém jelentést tenni: Az üres telken az egyesület székháza fel van építve és a mázoló- és festő-munkálat kivéve az építkezési munkálatok végre is hajtatott. Jelenleg az épület fűtése eszközlökelt, hogy jövő tavaszra a beköltözés eszközlökelt legyen. A régi épületből a Köztelek-utczára néző 3, továbbá az udvarra néző II-ik és III-ik emeleti lakások átalakították, a nagytetren lebontott és a fölépítéshez beépítelték. Lehet mondani, hogy a régi épület $\frac{1}{3}$ részében az alkalmatlan nagytörtenként és még a hátrévol $\frac{1}{2}$ rész átalakítása 1902. év nyarán fog eszközlökelti.

Az építkezésekre az 1900. évben megtartott rendkívüli közgyűlés 500,000 koronát szavazott meg, továbbá az 1901. évi márczius hóban tartott rendkívüli közgyűlés meg zenkivül az építkezésekre 400-50,000 korona forrásból engedélyezett. Ezek között 300,000 korona összeg van a közgyűlés által az építkezésekre megszavazva. Ezen összegből a mai napig 300,000 korona vétetett fel az Osztrák-Magyar banktól s a mely összegből a mai napig az építkezésekre és az építkezésből kifolyó kiadásokra 291,379 korona fordítottak. Az engedélyezett kölcsönösszeg forrásból felvételre ugyancsak az Osztrák-Magyar Banktól akkor lesz eszközlökelt, ha az új épületre a székesöváros a lakhatási engedélyt megadta, ami valószínűleg legkésőbb február havában ki lesz eszközlökelt.

Továbbá van szerencsém bejelenteni, hogy az új székház emelése folytán még berendezési beruházások lesznek eszközlökelt, amelyeknek név szerint még a mai napig a költségvetésben állapították szükség lesz ugyanis a környékr elhelyezéséhez új állványokra, továbbá a nagytetren újonnan beburtozása és irodai helyiségeknek beburtozásából hiányoznak pótlása. Erre vonatkozólag jelenleg vannak a költségve-

tések elkészítés alatt s az igazgató-választásnak fog a tekintetben egy esetleg egybehírdott rendkívüli közgyűlésnek jelentést tenni. Kérem ezen jelentés tudomásulvételét.

A közgyűlés a Köztelek székház építéseről és a rendkívüli közgyűlés által engedélyezett építési költségek felhasználásáról szóló jelentést helyesléssel veszi tudomásul.

Jelentés az István-telek eladásáról.

Forster Géza igazgató: Van szerencsém a t. Közgyűlésnek bejelenteni, hogy a f. év márczius hóban tartott rendkívüli közgyűlés felhatalmazása alapján az István-telek teljes egészében a rajta álló épületekkel együtt a m. kir. államvasutaknak eladták és megállapított vételárát 348 ezer 716 korona 50 fillért a m. kir. államvasutak kifezeték s ez összegből 300,000 K. ideiglenesen folyó számlára a Központi Hitelészvetkezettel elhelyezték abból a csebel, hogy a közéleti építkezés folyama alatt esetleg ezen összegből kölcsönök felvehetők legyenek. Amíg tehát az építkezés még nem fejeztetnek, ezen összeg az igazgató-választásunk rendelkezésére fenntartandó, nehogy az építkezések körül finanszírozás történjen.

A közgyűlés az igazgató jelentését az István-telek eladásáról helyesléssel veszi tudomásul.

Jelentés néhai id. Luczenbacher Pál végrendeleti hagyatékáról.

Jeszenszky Pál titkár: előterjeszti, hogy id. Luczenbacher Pál végrendeletét 10 ezer K-tól hagyományozták az egyesületnek, mely összeg felett szabad rendelkezéssel jogtalan van. Az összeg az örökösök által be is fizettetett, azonban 10%-nyi illeték fejében 1000 koronát fog kellenni fizetnünk. Az igazgató-választásunk javasolja, hogy intézkedés beadvány az illetékes pénzügyi hatósághoz, hogy a határgát ne mint hagyomány, hanem mint jökönyvezetű hagyomány minősítsék és hogy az alacsony összegű fel az örököslet a 10%-nyi illeték fizetése alól. Az esetre ha a folyamodás nem járna a kívánt eredményvel, javasolnám hozzá az igazgató-választásunk, hogy a hagyomány kamatát mindaddig, míg a 10 ezer korona teljes nem lesz, fel ne használtsanak és a határgát teljes összegégre kiegészítve hagyományozó nevév zettessek.

A közgyűlés az igazgató-választásunk e javaslatához egyhangyul hozzájárul.

Emlékbeszéd néhai Széchenyi Pál gróf felett.

Ezután **Tornyay Béla** igazgató-választásunk tagjairól meg emlékbeszéd néhai Széchenyi Pál volt egyesületi alelnök és igazgató-választásunk tagjairól.

A közgyűlés elhatározza, hogy a nagy hatással fogadott emlékbeszéd az egyesület Évkönyvébe egész terjedelmében felvétséssel, hogy alkalmal nyújtsanak az egyesületi tagoknak arra, hogy az egyesületi váll tagjainak, gróf Széchenyi Pálnak életműködését megismerhessék.

Indítványok a tagok részéről be nem adván, elnök a közgyűlést berekesztette.

A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének VI. rendes naggyűlése.

(1901. évi december hó 16-án.)

Jelen volt gróf Desseffy Aurél elnöklete alatt **Dujanosics Sándor** és gróf **Zselénki Róbert** alelnökök, a földművelési m. kir. miniszter képviselőiben nemeskéri **Kiss Pál** államtitkár.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesületek részéről: **Balts Árpád**, **Bavocs Károly**, **Báthó Ferenc**, dr. **Csillag Gyula**, **Egen Henrik**, **Forster Géza**, dr. **Gál Jenő**, **Galgóczy Ferenc**, **Havas Pál**, **Kodolányi Antal**, **Koppély Géza**, **Kostyál Ferenc**, **Leitgeb Imre**, **Loosy Adolf**, **Nagy Ferenc**, de **Pottere Bruno**, **Rubinek Gyula**,

Seitovszky János, Szilassy Zoltán, Szilágyi Gábor, Vastagh János, Zorád István.

Magyar Gazdaságok és Erdészeti Országos Egyesülete részéről: Fromm Antal, Gessler Vilmos, Veszelé László.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezele részéről: Perczel Ferenc, Vidats István.

Magyar Mezőgazdasági Szervezőmelők Országos Egyesülete részéről: Lázár Pál, Goldfinger Gábor.

"Hanya" értekezési és fogadási szövetkezet részéről: Balogh Elemér, Bernát István, Károlyi Sándor gróf.

Abaj-Tornamégyei gazdasági egyesület részéről: Jakabfalvy Kornél.

Aralmgyeji g. e.: Laehne Hugó.

Baryanymgyeji g. e.: Országh Lajos, Pajzs Gyula dr.

Baramgyeji g. e.: Levaticz László.

Békesmgyeji g. e.: dr. Zsilinsky Endre.

Bihar-mgyeji g. e.: Tisza István gróf.

Borodmgyeji g. e.: Bilkei Pán Mihály, Miklós Ödön.

Délvidéki földmivelői g. e.: Blaskovich Ferenc.

Gömrö-mgyeji g. e.: Putnoki Mór.

Eszéki g. e.: Herzog Albert.

Féjérmgyeji g. e.: Csontos Antal, Koller Pál, hr. Manndorf Géza, Schier Lajos, gróf Zichy Jenő.

Győr-mgyeji g. e.: Fricke Emil, Rosta-házy Sándor.

Hunyalmgyeji g. e.: Lázár László, Pietsch Lajos.

Jász-Nagy-Kun-Szolnok-mgyeji g. e.: Antal Sándor, Kovács Albert.

Liptómgyeji g. e.: Plathy Mihály.

Mosonmgyeji g. e.: Banwarth Sándor, Cserháti Sándor, Riemer Lajos.

Nyírármgyeji g. e.: Czobor Gejza, Emödy József, Mezői Gyula, Mérey Lajos.

Nyitra-mgyeji g. e.: Pittner Sándor.

Pest-Pilis-Solt-Kis-Kunmgyeji gazd. egy.: Förster Aurél, Keglevich Gábor gróf, Seriföz Géza, Geilhofer Jenő.

Posony-mgyeji gazd. egy.: Horváth Jenő, Rovara Frigyes, Tóly Gyula.

Szabolcmgyeji gazd. egy.: Kállai András, Propk Samu.

Szatmármgyeji g. e.: Domahidy Sándor.

Segedi g. e.: Bernátsky János, Lichtenberg Mór.

Szepes-mgyeji g. e.: Eröss Reszó, dr. Sponer Andor.

Zalamegyi g. e.: Voigt Edu.

Zemplénmgyeji g. e.: Ballagi Géza, Dókus Emő, Fedák István, Meczer Gyula.

DÉLELTŐI ÁLLÁS.

Gróf Desseoffy Aurél elnök szívesen üdvözi a megjelent kiküldötteket, a nagygyűlést megnyitja.

A jegyzőkönyv hiteltelítésére Eröss Reszó és Fricke Emil kiküldötteket kéri fel.

Székesvári bizottság bejelent, hogy a földmivélségi miniszter képviselőhöz Nemsekéri Kiss Pál államtitkár ur Önéletésége jelent meg a nagygyűlésen. Bejelent még, hogy a mai nagygyűlésen 40 szövetségi tag van képviselve.

Uj szövetségi tagok bejelentése és felvétele.

Székesvári bizottság bejelent, hogy a végrehajtó-bizottság a Máramaros-mgyeji gazdasági egyesületet tagul felvételre ajánlja a nagygyűlésnek azzal, hogy tagdjuk egy évre elengedtessek, miután ezen most alakult egyesületet szerény anyagi viszonyai meg nem engedik.

A Hanga szövetkezet szintén felvételre ajánlja a végrehajtó-bizottság azzal, hogy az alapzárásbizonylóról kötelezett 1000 korona tagdíj helyett tagdíja 100 koronában állapítsák meg.

Az Udvarhelyvármgyeji és Esztergomvidéki gazdasági egyesületet a végrehajtó-bizottság azzal ajánlja felvételre a tagok sorába,

hogy tagdjuk a jövő évre elengedtessek, azontal pedig esztről-estire kérelmezzék a tagdíj elengedését.

A végrehajtó-bizottság a javaslatához a nagygyűlés hozzájárul a Máramarosvármgyeji, Udvarhelyvármgyeji és Esztergomvidéki gazdasági egyesületet, valamint a Hanga fogászati és értekezési szövetkezetet a Szövetség társul sorába felvesszi.

Székesvári bizottság elterjeszt, hogy a végrehajtó-bizottság a Fogarászvármgyeji gazdasági egyesület és az Országos Kélcsonos Bizottság Szövetkezetek a tagok sorából való törölését hozza javaslatba a szövetségi nagygyűlésnek.

A nagygyűlés a felsorolt tagokat a Szövetség tagjai sorából törölni határozza.

Jelentés a Szövetségi Iroda működéséről és a Szövetség Erkölynyvének a bemutatása.

Székesvári titkárja: A szövetségi irodának, de az összes szövetség egyesületek működésének is hi képe adja a szövetségi Erkölyny, amely az összes kiküldötteknek megküldöttek. Ez a szöveg feljeli kezdeményezést is lehet mondani, ezt a szöveg sáker koromata, amennyiben a vidéki gazdasági egyesületek felölgvén ennek szükségességét, a legnagyobb készséggel böcsőtartat rendelkezésre a kívánt adatokat. Ép ezért ezen kezdeményezésünk véglegesnek mondható, mert a jövőre nézve semmi akadályja sincs annak, hogy a gazdasági egyesületek működéséről, ép úgy mint más gazdasági érdekekkel kapcsolatos működéséről is teljes jelentés készüljön. Még azt említi meg, hogy kívánatos volna, miszerint az egyesületek minél terjedelmesebben és részletesen terjesztedjenek ki nemcsak a saját működéséről, de működési területük gazdasági viszonyainak ismertetésére is. Az Erkölyny felölihi midázon mozzanatokkal, amelyekről a működéséről is teljes jelentés felmerrüljön, arról tudomás van minden egyesületnek, javaslom tehát, méltóztassék a Szövetség mult évi működéséről szóló jelentést tudomásul venni,

A szövetségi nagygyűlés a szövetségi iroda mult évi működéséről szóló jelentést tudomásul veszi.

Székesvári titkárja: A szövetségi Erkölynyvel kapcsolatban méltóztatik a Szövetség mult évi zárszámadásait is kézhez venni, amely az Erkölyny 62 és 63-ik lapján van részletezve az indoklással együtt. Az ÖMGE. számvizsgáló-bizottsága hivatott a Szövetség számadásait felülvizsgálni, s ennek javaslata alapján kérjük a felmentvény megadását. A Szövetség vagyona mult évben összesen 2750 korona 30 fillér volt s ebben 1000 korona milleniumi tartozás szerepel, a mely nem fog befolyjni, mert amint tudomás van róla, a Veszprém-mgyeji gazdasági egyesület aligha lesz azon helyzetben, hogy 400 korona tartozást megfizesse, miután vagnyal nem rendelkezik, most alakult újra és a régi egyesületlől hódjára hánem tartozást vet át. Megyőre per alatt van az ügy s az ügyési jelentés meg nem érkezett be. A milleniumi tartozásokra nézve, a jövő évi szövetségi nagygyűlésnek fogunk előterjesztést tenni.

Kérem a t. Nagygyűlést, méltóztassék a számvizsgáló-bizottság által felülvizsgált számadásait jóváhagyással tudomásul venni, a Szövetség végrehajtó-bizottságának, az ÖMGE. igazgatójának és pénztárnokának a felmentvényt megadni.

Gróf Desseoffy Aurél elnök kimondja határozatként, hogy a szövetségi nagygyűlés a szövetség zárszámadásait jóváhagyással tudomásul veszi s a felmentvényt a végrehajtó-bizottságnak, illetve az ÖMGE. igazgatójának és pénztárnokának megadja.

A Szövetség 1902. évi költségvetése.

Székesvári titkárja: A végrehajtó-bizottság által megállapított 1902. évi költségvetéséről a szövetségi Erkölynyben a 66. és 67-ik lapon

teljes részletekkel közzétételt s 13,174 korona 30 fillér bevétel s 12306 korona 30 fillér kiadás állítottat be az előirányzatba, hogy egy 868 korona felesleg is fog mutatkozni. Az előirányzat tételek csak annyiban változtak, hogy a Délvidéki Földmivelői Gazdasági Egyesülete és a Hanga tagdíjával szaporodtak a bevételek, valamint a Magyar Mezőgazdák Szövetkezet által szövetkezeti eszközök adományozott összeg is emelkedett a multhoz képest; a bevétel csökkent a Fogarász-mgyeji gazdasági egyesület törölésével, ez azonban új is fiktív tétel volt, mert nevezett egyesület mióta tag, egyáltalán nem fizetett tagdíjat. Ezek a változások az előirányzatban a mult évhez képest, kérem a t. Nagygyűlést, hogy a végrehajtó-bizottság által előterjesztett költségvetésről elfogadjon és megemérseni sziveskedjék.

A nagygyűlés a végrehajtó-bizottság által előterjesztett 1902. évi költségvetést elfogadja.

A Szövetség állásjegye.

Székesvári titkárja: Mint az előző években, a t. évben is tisztelőtel javaslom, hogy a földmivélségi miniszter ur kéresek fel, hogy a Szövetség költségeinek részletes fedezéséhez hozzájárulni sziveskedjék. A mult évben 4000 koronával segítette a Szövétget, amelyvel lehetővé tett, hogy az adminisztratív tevéköny kívül más fontosabb funkciókat is végzessen. Mint később elő fog terjeszteni, a jövő évben a Szövetségi irodára több kiadás hárul, melyek fedezetét igényelnek, de a tagdíj-bevételekből nem fedezhető az adminisztratív kiadások, ha az ÖMGE. nem volna előzáratkész és nem vállalná el a személyzeti költségeket, tulajdonképpen nem kerélnék ki a tagdíj-bevételekből.

A szövetségi nagygyűlés a szövetségi titkár előterjesztését elfogadva, feltételezett intézését határozza ez ügyben a földmivélségi miniszterhez.

Az 1902. évi működési program megállapítása.

Székesvári titkárja: Az 1902. évi működési program megállapításánál bator vagnyk jelezni, hogy a jövő évben a gazdasági előadások a vidéki gazdasági egyesületekkel karöltve nagyobb mértékben fognak megtartatni, mint a multban, amennyiben öt-hat helyen tervezetnek új gazdasági előadások, amelyek a multban is közkeveltségnek örvendtek. A másik fontos kérdés a kivándorlás kérdése, amely egy óta óta az előkészítés stádiumában és megérett arra, hogy országgyűlési kongresszusok rendeztesseken azon ezüdtől, hogy az egybegyűjtött anyagot feldolgoztassék s ezen kongresszusok határozatát a poszonyi kiállítás alkalomát tartandó gazdakongresszuson előterjesztessék és szankcionál nyerjenek. E működési fölylag nagy kiadások fognak hárómalni a Szövetségre s miután sem ez, sem a vidéki gazdasági egyesületek miniszterek által a helyzetben, hogy az új vidéki kongresszusokkal járó jelentékeny kiadásokat viselhessek, ezek fedezésére fog szolgálni az az államjegye, amelyet a földmivélségi miniszter böcsajt a Szövetség rendelkezésére.

A szövetségi iroda legnagyobb tevékenységét fogja igénybe venni az 1902-ben Poszonyban rendezendő kiállítás előmunkálata, amely már ma is jelentékeny igénybe veszi az iroda működését. Ezzel kapcsolatban a jövőre vonatkozólag a jelen nagygyűlésből fölylag javaslom felkérni midázon gazdasági egyesületeket, amelyek a szövetség tartoznak, hogy a jövő év folyamán se versenyt, se kiállításokat ne rendezessen, nehozy ezáltal a kiállítás sikere csökkentassék. Ezt minden esetben meg szoktak tenni s az hiszékeny igénybe veszi a támogatásnak a legnagyobb készséggel fogunk e tekintetben találni. A szövetségi iroda egyéb működésére pedig ugyanazon keretek között fog mozogni, mint eddig, amelyről minden egyes alkalommal a szövetségi nagygyűlésnek be

politizálás, mely egyé hatalmukon kívül álló körülménynek szerencsétlen összejátszásával a mi gazdasági dekadenciánkat és nyomorunkat, melyet ma már eltagadni nem lehet, előzödté.

Első sorban arra kellene tehát a gazdaságok segítségével a mi népünk tanítania, hogy jobban gazdálkodjanak, hogy jobban műveljék meg a földeiket, hogy jobban takarékoskodjanak, hogy a mindíg növekvő luxussal felhagyjanak és ezen jó tanácsokat, melyeket mi a népnek fogunk adni, megveszülhetnek a közép-ostály is, de megszívelhetnek mi is, kik a felsőbb osztályhoz tartozunk. Mert mi sokkal nagyobb luxussal élünk Magyarországon, kezdve a felsőbb osztálytól le egészen az alsó parasztiig, mint azt Magyarország jelenlegi közigazgatási, vagyonszállási állandó állapota és helyzete megengedni! Megtanítanánk a gazdákörök által a népet, hogy a környelmi adósságszűrés őlt meg bennünket, alólról kezdve felfelé. Tessék a bírtok-csere-statistikájának és a jelzáloggal megterhelt bírtok-statistikájának tanulmányozni és igazat fogunk nekem adni. Mert ha áll is az, hogy a jelzálogterhelés a nyugati emelkedés és a jólétnél némi előjárt képezi, de az az utolsóba megy, az mindig csak az anyagi hanyatlást, a környelműséget és a pusztulást jelenti. A hitelszövetkezeteknél az a célja, hogy először hitelt nyújtsunk tagjainknak; de hogy egyáltalán az embereket a környelmi adósságszűrésnél is megmentse; ez volna a fogaztási szövetkezetek is a célja, mely éppen azt akarja kikerülni, amivel a legtöbb parasztember tönkremenn mindünk, mert mindent hitelbe vásárolt. Azért csak az a fogaztási szövetkezet felel meg rendeltetésének, amely a hitelszűrés kizárja és a készpénzzel való fizetést a kegyvelenség való következetességgel keresztülvizszi. Ha már a fogaztási szövetkezetnél vagyunk, helyetevónak tartom aszárnt is nyilatkozni, a mi a választások idején egyes zemlénygei lapokat foglalkoztatott, az a hír jár szerte, hogy a választás alkalmából én a fogaztási szövetkezetekre vonatkozólag azt az ígéretet tettem volna, hogy én a fogaztási szövetkezetekhez felhagyok és a fogaztási szövetkezetek idején résztvevő vagyok. Budapestre megjelenő Kereskedők Lapjába, mely annak idején nekem is egy íj példányval, melyben ez a hír foglaltatik, kedveskedett. Tudván azt, hogy választások idejében a legképtelenebb hírek terjesztése képezi a főzzelt és mert egy helyi lapok a személyeket és önellen közigazgatási tevékenységemet folytonosan kritika tárgyává tessik és mert igazat adok a Ruszinnak* és Ölnak-nak, ezekkel a dolgokkal és híreszelséssel nem törődtem, de időm sem volt rá, különben is megisztelésnek veszem, ha hirlaplap támadnak, mert teljes lelkiismeretem és embertársaim iránt teljesített kölésségütódatom azt a luxust nekem megengedni? Ezt az ügyet tehát nem is hoztam volna a közügybe, hanem a közvéleményt efelé napirányra térni, ha jó embereimnek és azoknak, kik törekvéseimnél nyíltan vagy titokban méltányolják, nem tartozom volna azal, hogy őket a kérdésről felvilágosítsam. Az én nyilatkozatom nem tettem, nem tehettem, erre nem is letem felkérve, mert az ellenkező egész tevékenységemmel és gondolkodásommal. Csak arra tartom nyilatkozot, hogy mi a célom a fogaztási szövetkezeteknél. Csak meg akarom az utat mutatni, milyen módon lehet az össetartás által a mások jogainak csorbítása nélkül saját jobb boldogulását elérni.

Mert a szabad társulás épp úgy, mint a szabad kereskedelem liberális intézmény és így a tiszta szabadsággal nem ellenkezik. Ha tehát én valahol szövetkezetet állítok, ahol annak szüksége fenforog és ahol azt kívánja a

lakosok nagy zöme, egy közhajtateljesik; viszont én ott, ahol a közsűksűg ezt nem teszi indokoltá, fogaztási szövetkezetet beszűntetek, csak következetes maradok azon élvemben, melyet mindenkor haragtartam, hogy legyen a jó szövetkezetek száma. Mert szövetkezetek között, különösen kényszer vagy rábeszélés után nem felel meg a szövetkezet ellenkezik és ellenkezik a szövetkezet gondolatát, mely a szabad társulás, az örendelkezés alapján, mint egy érsz oszlop nyugszik. En tehát ha szövetkezeteket esetleg beszűntetek, az csak annak a jele, hogy a szövetkezetek nem fogaztásig terjednek és csak a szövetkezetek eszmét kompromittálják, ha meg nem felelő vagy rossz szövetkezeteket hiúságból vagy csökönységéből fenntartunk.

Két ilyen szövetkezetet beszűntettem, de ez már a választás előtt volt elhatározás, az egyiket azért, mert ott a szövetkezetek két lelkes bajnokja a hatal kirégeda körinkből. Ez Bogroszordahelyi ahol volt Vessey Sándor és Szervizy Ödön elhaltak, ahol tehát már nem volt, ki a szövetkezetet szellemileg és anyagilag támogatssa; a másik egy kis szövetkezet Szinyér, ahol a forgalom csekély volt, ahol szintén nem felelt már meg a rendeltetésnek. A fogaztási szövetkezetre vonatkozó elveimet tavaly a Hunga kongresszuson előadtam. Ott azt mondtam, hogy csak ott állítsunk fogaztási szövetkezetet, ahol legalább egy lelkes ember található, aki a szövetkezetet ádósság képezi tenni és ahol azt a lakosok lehető egyetértelműséggel kívánják; mert a szövetkezetek eszmével ellenkezik a kényszer, épp úgy, mint másnak a megrentásán dolgozni. A szövetkezet a szabad konkurrenzát keresi és cselők azokat, akik hasonlóan, hanem kereskedűt üznek, szolidabb üzemb, embérségességgel eljárás már a konkurrenzát fogva kényszeríti a így van ez, hogy sehol, ahol egy szövetkezet működik, azok a zatócsok, kik öleső és jó portékát árulnak, nem mennek tönkre. Megnyugtathatom tehát barátaimat, hogy én a fogaztási szövetkezetekkel nem fogok felhagyni, azokat a hitelszűrés és hitelszűrés fogja tartani a közdörök és a közhaj kívánja, fejleszteni; az ahol annak szükségét látom és minden előnyöt, azon leszek, hogy a rosszul indult vagy a rendeltetésnek meg nem felelő szövetkezet minél előbb megszűnjön, de olyan helyen ne is létesüljön, hogy azzal a jobb szövetkezeteknek és azok híremének ne irtsák a társulatot lévén a legjobb mester, ezen tapasztalatomat, melyet ez ideig is szerzetem, a jó ügy érdekében és a hasongondolkodásnak előnyére értékesíteni fogom, tapasztalataimat tehát ezental is rendeltetésűkre bocsjatom. Egy kezdő intézmény mindig nehézségekkel küzd, idő kell hozzá, hogy az fejlődjék és tökéletesedjen. Ha az eszme jó és élelkes, azt úgy sem lehet megakasztani, mert az utat for magának és akadályokat nem ismer. Minél jobb, egésségesebb szövetkezetekre fogunk törekedni, annál jobb szolgálatot fogunk tenni az ügynek és annál több hívet fogunk az eszmének toborzani. Háboruban a győzemi eseményeket mindig a vezetők kirtartása és bizalma szokta befolyásolni. Annak veszett ügye van, aki az öbzámilást elveszítette és én is hisztem, hogy az utat for magának és akadályokat nem részint a körülmények, részint az emberek indítottak, hogy a költő szavát idézem elmondhatom: „Megfogya bár, de törve nem” élnek és élni fognak a bodrogközi szövetkezetek. Bocsánatot kérek, hogy kissé eltertem a tárgyamtól, de tartozom nagunaknak, az ügynek és barátainknak ezen nyilatkozatommal. Hiszhatom, hogy a közadókörök kérdéseit csak egy eszmét akartam felvetni és ezen szervezett létesítésnek ötlevelet nem akartam a már létező szervezeteinek működését akár kritika tárgyává tenni, akár azokat megbónítani, mert azt szeretném, ha mindazokat az intézményeket, melyek egy célt vannak hivatva szolgálni, az együttműködésre, a közös munkára egyesíteni tudnám. Ha az ÖMGÉ-, a Magyar Mezőgazdák

Szövetkezte, a Gazdaszűvéség, a Hunga, a gazdaszűg egyletek és a majdan léteendő és szaporított gazdákörök együttesen fognak munkálkodni, ha ezen törekvésükben meg tudjuk nyerni az Országos Központi Hitelszűvészetet és mindazon egyleteket, amelyek a szövetkezetek eszmé szolgálatára hivatottak, el fogjuk érni azt, hogy egy érsz gazdaszűg szerveztünk lesz, mely egy gazda-közvéleményt fog képviselni, melynek sulya lesz a parlamentben, de amire még inkább szükség volna, akkor nagyobb társadalmi munkát is fejthetnek ki népünk és a középástályi érdekekben. De ahhoz az eszme, amit mindig haragtarttam, hogy azoknak kölésségűg a class sorban eszem kérdéseiket foglalkozni, akik vagyonszállás, műveltségükkel, összeköttetésükkel fogva hivatva vannak arra, hogy társadalmi utat az ellentéteket, melyeket az élet teremt, oldassanak.

Értem az erre hivatott faktorok között a nagy és középirtokosokat és azok alkalmazottjait, kik „Apparent ri ri nantes in gurgle vaster” is számítanak, nem eddig is, közlésségűg mindazoknak, kik hivatva vannak arra, hogy a népnek első tanácsadó legyenek, értem a papokat és tanítókat, kik a szövetkezetek eszmének Magyarországon megtestesítői. Ha mindenki csak egy kis részét teljesíti ehbeli kölésségűgnek, akkor meg vagyok győződve, hogy egy ádósság munkát fogunk végezni, mely Magyarországot gazdaggá, naggyúg és boldogga fogja tenni és így a szövetkezet eszme ölésségűgkel méltánylással is fogunk találkozni.

Miklós Ödön: Tisztelt Szűvéségi Naggyűlés! Nagy élvezettel és elégtelleg hallottam, előttem szóló felszólalásait főleg azon szempontból, amely a magyar gazdaszűrszadalom egyesítésének kérdését, mely Magyarországon nem szeretik személyes dolgokkal foglalkozni, de esetben majdnem lehetetlen az önálló gondolat a személytől elválasztani és meghya felzólalásom egyeni vonatkozásokat is beviszek, ezért a naggyűlés bocsánatát kik kérem. Figyelműg öhajtom ideköt az ÖMGÉ-nek, — mert hisz a Szűvéségi ádósság meg nem létezését nem az ÖMGÉ-ből, hanem az 1902-ben tagok voltak, hogy én egy nagy, külön e célra összehívott országos gyűlésen voltam hátor egy indítványt előterjeszteni, amely arra vonatkozott, hogy Magyarországon gazdaszűrszadalmát kötelezőleg, majdnem törvényhozási uton vonjunk be azon egyesítésbe, amely nélkül a gazdaszűrszadalom érdeképpiszeletről beszélni lehetetlen. Az indítvány akkor nem volt kellőleg előléssze. Vas vármegye gazdaszűg egyesületének indítványa ellenében nagyon csekély kisebbségben maradt s keresztállítatott Vas megye azon indítványa, hogy a szabad társulás bizuk ezt. Akkor kéntelen voltam állásfoglalni ezen édósság ellen s most igen helyesen jegyeztem meg *Majláth József* azt, amikor akkor nem volt még kereskedű meggyőződés közeműködésűg, hogy lehetetlen a gazdaszűrszadalom érdekébenről beszélni, mikor ez szervezetenl, vedetelűl áll. Előhozom az akkori indokaimban, hogy más foglalkozási osztályok szervezeténél is törvények által biztosított késsz szervezeteket találunk, amelyek főleg azok együttesűg érdekeit s anyagi jólétűg formázza s biztosítja. Akkor kifogeltem magam is, hogy az anyagi jólét az első rugó az érdekek egybevonására, hogy a hitelszűvészeteket előt alapon kell megalkotni, hogy lehetővé tegyék egéssz szövetkezetek létesítését az egéssz gazdaszűrszadalom körében. Egy javaslat is kidogalmazt, de ennek sorsát nem lehetett biztosítani, mert ehelyett oly javaslatot alkottak, amelyvel nem érek egyet, és amely a felülről letekít a szövetkezetek megalkotását célozta külső egyetértésre nélkül és össekönfundatú az érdekkörök, a homogenitás nem tudta felkelteni ott, ahol kellene, mert egy szövetkezet csak ott boldogul, ahol eggyűgűg egyforma műveltségű emberek működésűg tudom biztosítani, egy szövetkezetben; ki volt fejve javaslatomban, hogy ezen vidéken alklandó szövetkezetek központját képezze az általuk alkán-

Schassan foglalkoztak a felső osztályok annyit a nép érdekében, mint napjainkban és mégis hasonlóan lettek ok annyira gyűlöttek az alsóbb rétegek által, mint most.

tott központ. Azonban a szövetkezeti törvény megfordította alkotta meg az intézményt. Központot teremtett előbb is azután vidéki szervezeteit. Mindezt azért tette meg, hogy látni látszik, hogy a szövetkezeti eszme gyökeret kezd verni és csak azok prosperálnak, ahol a homogenitás megvan, ahol olyanok kerülnek a szövetkezetbe, akiknek az érdekében a szövetkezet alkotottatik. Nekünk gondolkodni kell azon, hogy azt homogenitást a társadalmunk törvény módosításával is magunknak biztosítsuk, mert ha a szövetkezetek megtartják a jelenlegi szintet akkor, azok szákeztelen létrejöttei intézménynek lesznek. Felhívja a gazdátársadalmat jelenlét képviselőit, hogy a gazdasági egyesületek működési körében is azt a szervezkedést, amelyet néhány vármegye már végrehozhatott, méltótlanság eleveneben felkarolni s ez az, hogy a megyei elöljáró a mezőgazdasági bizottságok intézményét képezzék a gazdasági egyesületek. Szólt is tudja a saját előleki reformálni és elérte azt, hogy a vármegye összes községei hivatalból tagjai a gazdasági egyesületek s 500 lelektől kezdve progresszív alapon vesznek részt a tagsági jogokban, a választmányban földműveléssel foglalkozók ülnek s ahhoz, amiből szük anyagi viszonyban köztök szüksegtük van, el tudják látni, hogy a szövetkezetben szereplni képesek vagyunk. A mezőgazdasági bizottsági funkció elvállalásával az egyesületek a gazdasági érdekképviselet szervei gyánant illymondó fugalhatnak mindaddig, amig törvényhozási uton egy nagyobb hálozat nem alkotattatik.

Ködelányi Antal: Tisztelet Naggyűlés! Mialatt József gróf előadást, benem én régi visszhangot kellett, mert mi Galpöczy Károly társammal és boldogult Gamauf Vilmosmal Erdélyben éveket előlött megalkottuk a vándor-gazdasági gyűléseket s már ezen gyűléseken a gazdákörök alakítása szóba jött s alapazabályok is lettek kidolgozva. Fajdalom, akkor is csak egy eszmei vágyom voltam, a kísérletet, mint valjában, mert az országban és külföldön egyelőre egyetlen gazdákör létesült Répce-Szent-Györgyön, s azt Rovara Frigyes alkotta meg, ő tudná tehát számot adni arról, hogy micsoda áldást hozott intézmény a tagjai részéről. De én a kérdéshez nem azon szempontból akarok hozzácsófolni, hogy a gazdákörök mennyire szépek és áldos intézmények, mert ettől át vagyunk hivatva, de arról akarok szólni, hogy mi módon lehetne véleményem szerint a gazdákörök gyakorlatilag is életbelepíteni. Én azt hiszem, hogy a gazdákörök létesítése első sorban is a gazdasági egyesületek titkárjainak a kezébe van letéve, s ha ők egész odaadás nélkülökésnek a dolgoknak, akkor sok jól fognak alkotni. Tudomnak egy meggyőző meg is indulni már ily irányu mozgalom de ha mi e célra különös alkalmas emberek és ahhoz értéket utaztathatunk kint a vidéken, nem azért, hogy az egyszerű falusi emberek buzdítsuk gazdákörök létesítésére, hanem hogy a lelkeseket, tanítókat, gazdatiszteket, bírókat és bírósokokat lelkesítsük és bevezessük a gazdákörök létesítésnek munkáira, addig nem élére állani ezeknek, mert ez hazafás kötelesség és nemzetető kötelesség ma már. Ha ilyen anyagi helyzetbe volnánk, hogy ezt megtehettünk, akkor ezen gazdákörök nem sokáig váratnánk megküzde: de így, mi gazdasági egyesületek titkárjai is nagyobb részen nem számberek, de oly egyének, kik jószívűségből vállalkoznak ezeken ügyek munkáira, addig nem lehet várni, hogy ily gazdákörök létesüljenek. De szükségünk volna még egy dolgra; hogy ha a Szövetség oly anyagi helyzetben volna, hogy egy lapot szerkeszthetne ugyanezen célra, amely a kisgazdák összetartaná, vezeténe a gazdákörökben.

Gróf Károlyi Sándor: Tisztelet Szövetségi Naggyűlés! Ezen szólam meggyőző és bő tartalommal felhoztai azt, hogy minden szervezkedés jó az erőnyő nézetem szerint, csak épen a kényszer szervezkedés nem. Ettől én fél

nek különösen Magyarországon, ahol különböző műveltségi, különböző hűfelokezett és különböző nemzetiségi elemekkel van dolgnak; ez az ország, a szervezkedés a partikulárisizmusra, tehát egy salubria nem vonható. Én ezen eszmék általános terjesztését, hirdetését helyesen s minden mód megadást helyeslem arra nézve, hogy a szövetkezetek nagy mérőben terjedjenek, de a kényszert, amelyely ez Ausztriában is keresztülvittet, nem fognám ajánlani. A szabad alakulás alapján kell ennek az ország szervezkedése a partikulárisizmus intézménynek lesznék mihelyt presszió mellett alakulnak, a védelemmel maguk elhintetik. Sokat lehetne különben szövetkezetekről mondani, ami arra vonatkoznék, hogy ezek nem korrek szervezetek és hogy jobb lehetne ez a szervezkedést, ezt nem kétnem, hogy így van; magam is át vagyok hivatva attól, hogy az Orsz. Központi Hírelvezetőket úgy, a hogy, megismerem, nem fog több megfélelni a kitűzött czélnak, mert az azok szövetkezet felügyelőivel fogok találkozni s azokkal nem fog bírn, mert kérem 1200 szövetkezet ügyeit ellátni roppant nagy munka, aminek következtében könnyen beállhat a könnymérség a felügyelőben vagy pedig megfordítja: a tulszorgoló egy rakás dologt megvárhat, a szövetkezetben megvárnod én a diszlokációját a szövetkezetnek.

Mikor az anketén ez szóba került, én azon voltam, hogy az Országos Hírelvezetőket központból egy pénzintézetet szövetkezetek alapon kell alakítani, amely mindenfélély szövetkezetet, amely megérdemli, pártól hitelnyújtással, de a szervezkedést provincializálni kell, ki kell terjesztani bizonyos egyelőre, ahol a felügyelet könnyebb, az ellenőrzés közvetlenebb ilyen köztök lehet 5-6 az országban, amely a működése körébe eső szövetkezetek feletti felügyeletet és ellenőrzést gyakorolhatja. Amit én a magam részéről oly foletle rossznak tartok szövetkezetinknél, ez az, hogy mindig csak azt a dolgot látják maguk előtt, amire maguknak a szövetkezetben van szükségük, amit látják, amit állítók, de hátor vagyunk megindokolni. — A szövetkezet, amely a falun fogyasztásra vagy értékesítésre alakult, minthogy azon emberekől áll, kik a faluban mervadók, foglalkozhatnák azzal is, ami a gazdákör teendői közé tartozik, t. i. hogy a gazdákört abban az értelemben, hogy jó gyümölcsfa csemetét vagy apfallokat osszon ki s egyéb dolgokra is, amire a falunak szüksége van, támogassa és védje az egyes ember ügyeit is; a jobb szegénygyi, a jobb adminisztráció, a közigazgatási hivatalnoknak, az adóhivatalnak, a jogzózőnek vagy bárkinek a cselvénye, amely némi ember károsít, van mondom mind ezen értelemben, hogy a szövetkezetek a gazdákör elöljárói, azokat adóvisszafizetésben vagy adókérdésekben s megmondhatja a kisenemberek, hogy igaz van e vagy nem. Ez az, amit szövetkezetünk eddig teljesen negligáltak s amit szerintem fel kellene karolni. A gazdákörökben felvisszafizetés kellene rendezni, bizonyos dolgokban díjazásokat tartani a gazdasági egyesületeknek, hogy gyümölcsfa csemetéket, az s a falsú jölettel minden a szövetkezetben előmozdítani szép és nemes hivatása és hatszörökének kifejezésére lehet szövetkezetünknek, melyek így sokkal nagyobb mérőben fognak fejlődni. A szövetkezeti alakulások e módjával azok iránt nagyobb szempántit ébresztünk és meg is fognak azok felelni a társadalmi feladatnak is, amely a tőlük várjuk. Én gondolok, hogy nemcsak a gazdasági egyesületeknek, hanem szövetkezeteknek is kellene gazdákörököt alakítani.

Gróf Zichy Jenő kívánatosnak tartja egy a szövetkezetek, mint a gazdákörök létesítését és némi kis pressziótól sem fél. A szövetkezetek életét nem centralizálni, hanem decentralizálni kell, megrenként központilag alakítsa és, amely a tőlük várjuk. Én gondolok, hogy nemcsak a gazdasági egyesületeknek, hanem szövetkezeteknek is kellene gazdákörököt alakítani.

ne ámituk magunkat, kivéve a kiveendőket, szisztematikus munkát nagy részük nem végez. Azt hiszi lehet találni minden vármegyében 5-6 olyan lelkes embert, aki ismeri a feladat, instrukciók alapján megérteti az embereket, hogy mi a gazdákör feladata.

Maskovics Ferenc az előadás és vita folyamán a gazdákörök és azok szociális feladatai helyett a szövetkezeti kérdés lépett előtérbe, ami nem azonos teljes a gazdákörökkel, mert az egyik vidéken a szövetkezet feletti közigazgatási társadalmi feladat, a legjobban azt a feladatot, amelyet tőle várunk, míg a másik vidéken a szövetkezet nem lehet kísérletre, ott inkább a gazdákör intézménye az, amit pártolni és terjesztelni kell. Mindkét intézmény azonban közel hozható egymáshoz azzal, hogy amint Károlyi Sándor gróf jelezte, hogy ezeknek a szövetkezeteknek nem tisztán a felügyelőre, hanem a gazdasági felügyelőre kell szolgálnok, hanem könnyen felvehető szervezettel is az, hogy a gazdákörök is legyenek egyuttal, ehhez nem kell csak egy pár lap tartása s mikor összejönnek a tagok a szövetkezeti ügyek megbeszélésére, így egy megbeszélhető a gazdasági ügyek, a közélet ügyei kérdéseit, mely a kisgazdákörök feladata.

Például hozza fel szóba a Délvidéki Földművelők Gazdasági Egyesülete által alkottott fölközeleteket. Azon vidéken a foglaltsági szövetkezeteknek kevesebb jelentősége van, mert a kereskedelm szolid kezében van, úgy, hogy nem lehetne azokkal versenyezni s ott tisztán a gazdákörök szervezete lép előtérbe, melyek cseztése és szervezkedése elsősorban a megyei gazdasági egyesületek feladata. Hogy eddig e téren eredményesebb működést nem fejlettek ki az egyletek, annak oka épen az, hogy nem hatoltak le a köznéphez, amelyhez lehatolni másképpen nem lehet, mint gazdákörök szervezése után. E gazdákörök szervezkedése elsősorban magunknak a megyei gazdasági egyesületeknek feladatának kell lennie, az a jövőben csak a körök szervezésével fognak szélesebb működést kifejteni. A kényszerítésről eszméjére nézve az a nézete, hogy mivel a népnél oly kevés az értek az iránt, hogy mit akarunk ezen szövetkezetekkel, hogy mit jelent a gazdátársadalm szervezkedése és együttműködése s míg ez előtte tisztában nem lesz, addig kényszeríteni ily dolgot, ráerőszokolni elhibozott dolog volna s egyszerűen új adónak, szekuratizációnak vennie azt. Szervezni kell ismeretly után minél nagyobb mérőben ezen köröket, minél nagyobb mennyiségben ezekben előadást tartani, szaklapokat rendelkezésük bocsátani, hogy ők is elmélkedjenek saját sorsuk és azon kérdéseik körül, amelyekkel bajlókban segíthetnek s akkor mi a mód, hogy az idekötő kényszerítés után építsük ki ezen hálozatot. Szólnak egyesülte ily gazdákörökben alapszik, 125 községben vannak fölközeletek, melyeknek czéjja az össetartozandóság értekezés ápolása mellett a fogyasztás és értékesítés dolgaival is foglalkozni. Ezen gazdáköröknek a feladatuk, a földművelők és a gazdasági kövyrtárak létesítésére, az országos előadások rendezetnek, nekik minden kérdésére bővebb fölvilágosítás adatik akár földművelési akár közigazgatási kérdéseknél, vagy a tagok teljesen tisztában vannak a vámpolitikai, búrce és egyéb fontos közigazgatási kérdésekkel is. A fölközeletek 1-20 éves korú gyermekeiket ötenkénti óvatorokba s iskolába küldik, ahol a népisokola tantergűk folytatásaként a földrajzban, mérásban, földmés és irasheli dolgok rájuk nézve szükséges ismeretel sajátítják el. Ezen ismétlő iskolákat a fölközeletek ellenörzik, ők maguk fogadják a tanítást is. Így képzelt szülő a szövetkezetek a gazdákörök működését, melyeknek szervezkedése a megyei gazdasági egyesületek feladatának tekinthető.

Horváth Jenő nem tartja veszedelm-

nek, ha a gazdasági egyesületi életbe bevonták a megyei törvényhatóság és is annak emere. Ha a gazdasági egyesületben bent van az alapítvány, a fölszabványok és a szolgabírók, ezekkel kint a bíróságokban sok üdös dolgot keresztül lehet vinni.

Egy dolgot ajánl a naggyűlés szíves figyelmére. E gazdakörök a megalakulás első stádiumában reászorultak bizonyos anyagi támogatásra, mert apró kiadásai vannak és sokszor ily csekély dolgokon szédő hajtóerőt a gazdasági megalakulás. Példáit hoz fel a saját mikróterületéről; a polgári megyei Uzsor községben megalakult a gazdakör és a földművelési miniszterrel felterjesztésben kért 100 korona segélyt a szükségessé tanácskozó azzal, könyvtárszekrény, újságszerlet stb. beszerzésére. A földművelési miniszterrel a felíratra az a válasz érkezett, hogy ott okból segélyt nem adhat. Szólvé nem tudja mily éreket lehetnek a megyei ilyen, a község belételeire üdös intézmény megalakításához 100 korona segély nyújtását akadályozták, éppen azért kért a naggyűlést, hogy kérje fel a földművelési minisztert, hogy a gazdakörök megalakulását némi anyagi segély adományozásával támogassa.

Gróf Tisza István utolsó megjegyzése szerintiök csak. Koncedálja, hogy egy-egy lel vezetett szövetkezet és egy-egy vezetett gazdakör között bizonyos benső rokonságvannak, de nem tartanak szerencsés gondolatnak, a kettőnek összekötésbe hozatalát és funkcióikkal egyesítését, sőt veszedelmét látva a szövetkezet feloldására, ha a szövetkezetek azzal is foglalkozhatnak, amelyek az alapzabványikkal egyet szorosan vett feladatok közé nem tartozik. Nincs is szükség arra, hogy a szövetkezetek ezme és mozgalom előmozdítsa a másik célját, legyen a szövetkezet a takarékoság, szorgalom, józanság és rend iskolája, nevelje bele a lakoságot az önségély és társulás eszméjébe, amire nagyon nagy szükség van. Teljesítse csak ezt a hivatását a szövetkezet, ezzel egyetértő a talját arra, hogy a társulás eszméje további gyümölcsözők teremthessen.

Sietovsky János: Előtte szólt felszólalása azt az impressiót kellette, mintha itt a hatáskör össetevésére előzdoztának. Miután a községi szövetkezetek mintegy alkalmas központok, amelyek vezetői azzal rendelkeznek, tehát első sorban azért volna helyes ily községekben megindítani a mozgalmat, ahol ily szövetkezetek már lételevők. A Szövetség végrehajtóbizottságát felkérni javasolja arra, hogy tegyen tanulmányokat e tekintetben. De szükségessé tartja szólvé olyismertő munka kiadását is, amelyben a gazdakörök alakítására, azok irányítására és a községi egyesületek törvényi ezen munka kiadásának a tanítónak és felkészülésnek, hogy az eszmét népszerűsítsék. A Szövetség talán jutalmiadjákat is tizethet ki azon tanítóknak számára, kik eredményesen fogják működni a gazdakörök megalakítása, népkönyvtárak felállítására terén.

Károlyi Sándor gróf megjegyzi, hogy ő nézete Tisza István utolsó megjegyzésére de még sem fogadná el Tisza István nézetét abban az abszolút merevségben, amint azt gróf Tisza gróf előadta. Nem látja be szólvé, hogy miert ne véghezvise a gazdakör ügyeit vagy dolgait a fogaztatási, értékesítési vagy hitelszövetkezetek is; még az sem baj, ha a gazdakör ugyanazon embekekkel külön alapzabványok szerint fog alakulni. Szólvé semmi veszedelmét nem lát abban, hogy az országos vagy vidéki központ, amely a szövetkezetet vezeti, egyruttal a gazdakör ügyeivel is ne foglalkozhassék, azokkal az apróbb dolgokkal, amelyek a falusi jólét előmozdítását célozzák. Azt helyesli, amit Tisza István a szövetkezeti ügymenetre állított, hogy azok ügymenetét vizdálni nem szabad, de ne mondaná ki azzal a merevséggel, hanem bizonyos latitúddal engedne.

Ervös Rezső: Az eddigi felszólalók oly szerencsés vidékek lakói, akik oly nép között

élenek, amely hogy gazdasági viszonyok között van, vagyonosabb és felvilágosodottabb. A felvidéki vármegyékben a szegénység és az intelligens ember hiánya oly nagy, hogy a közügyek irányításáért fel kell venni nemcsak azt, aki a céz a vagyonosabb előmozdítása volna. Előadó említette, hogy a nép hogy gazdkörök és a luxuráló, való lemondásra kell hogy szoktattassék; szólvé ennél fontosabb megjegyzést tesz, hogy t. i. azon magasrangú és befolyásos körök, amelyekre előadó hivatkozott, azo törekedjenek, hogy a nép vállalói az a túlságos nagy töredékét felkelti nemcsak az, hogy Gróf Károlyi Gábor, hogy a gazdakörök nem alakulnak a községekben, annak ott abban látja, hogy a községi elemek már e vannak foglavlva az ott lételevő polgári körök, olvasókörök és részben politikai körökkel. Tény az, hogy a nép nehezen megy egy ily alakulásba bele, annál is inkább, mert azt lehet mondani, hogy az eddigi alakulások teljesen engednek az ő lelki életnek. Hogyha a meglevő körökkel kanyitva tudnák ily gazdakörök felállítani, amelyek a zsebkérdést is föllelelik, a nép a saját haszna szempontjából létesíteni fogna e köröket. A főzelet az legyen, hogy a vármegyey gazdasági egyesületek előnöksége mellett e körök az állattenyésztés előmozdítását, szőlővelés, gyümölcsfaltenyésztés emelés, szövetkezetek, díjazásokat, előadásokat, természetes versenyeket rendezzenek, képviselői tagjakkal a biztosítótársaságokkal szemben, sőt a hadeszer szükségleteinek szállítást is ezen gazdakörök után lehetne eszközölni; azonban a fődolog az, hogy szervi összeköttetésben legyenek a gazdasági egyesületekkel s ha ez megvalósulna, ilyen előmozdítja a körök megalakulását s ha e körök megcsodított akkor önmaguk fogják a szövetkezeteket megalakítani.

Gróf Malach József mai előadása onnan ered, hogy az OMGE, előké kérdést tett föl, hogy mi a véleménye a gazdakörökről, melyek kérdése a naggyűlésen szóba fog jönni. Ezen öltéshől szóllal fel ma, miután az OMGE, előnökség tegnapi megnyitói beszédét hallotta; szólvé tehát nem mint előadó szerepelt, hanem nézett följetve ki arról, hogy nekünk ma nincs gazdasági egyesületünk és ki fogja ezt a kérdést érdeklődésüké miként kellene szervezni. A ma vitában ellentétes nézeteket hallott, melyek közül az egyik különösen abban domborodott ki, hogy ott, ahol hitelszövetkezetek vannak, ezek kapcsolatában lehetne gazdaköröket is létesíteni és felsorolta, hogy mik képeznek e kettő között az összekötőkapcsot. E vézetésben az OMGE, előadó nemcsak abban csuscsodott ki, hogy a hitelszövetkezeteknek nem adna ezen szerepet, hogy a hitelszövetkezetek ügyeit kivül más ügyekkel is foglalkozzék.

E kérdés felett igen opészegés eszmecserre fejlődött ki, melynek szólvé is barátja, de hogy a kérdés miként oldassék meg, azt ma nehezen tudna elhatározni. Ő is érzi, hogy ma nincs szervezettünk, és hogy a meglevő egyes szövetkezetek organumokként igen könnyen lehetnek harmonikusnak tenni a gazdakörökkel, ugy hogy áldásosan, működjenek, mert a szövetkezetek, mely hivatva van az össetartozandóság érzetnek fejlesztésére is, igen könnyen keresztül lehetne vinni a most tárgyalt célt, hogy a gazdattársadalom tömörüljön és szervezdedjék, hozza a szövetkezeteknek megvanak a felhatal, akik ezen a célra megkészenek és össetartatják a közügyekért tenni akarom. Ép ezért szólvé nagy sulyt fektet a szövetkezetekre e kérdés megoldásánál. Miután indítványt nem tett, nem is kíván a kérdésben határozatot a mai eszmecserére alkalmas volt arra, hogy a követendő vezérelek kialakuljanak.

Gróf Desseffy Aurél elnök köszönetet mond Malach József grófnak. Ki ezen eszmecserét bevezette s javasolta, hogy fogadják el a naggyűlés Sietovsky János indítványát, hogy az egész kérdés a végrehajtóbizottsághoz telerítsék át tanulmányozás és a szövetségi tagok

bekért vélemények alapján a naggyűlés elé terjesztendő javaslatlétel végett.

A naggyűlés ily értelemben határoz. A délutáni ülésen tárgyltak a vámkérdéseket, amelyekről szólvé érdekes eszmecserét a „Köztelek” jövő számban fogjuk közölni.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

OMGE. Közleményei.	1987-1989
Vegyesek.	1989
Kereskedelem, tözde.	1988

A „Köztelek” mai számban a rendes szakszerző tartalom helyett a lezajlott gazdaságok eseményeiről, az OMGE, és Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének közgyűléseiről számolunk be, mint amelyek kihatott fontosságuknál fogva mintegy visszatükrözték a közgazdasági és társadalmi élet majdnem összes jelentőséges eseményeit.

Az új rathony kormányzás. A földművelési miniszter a hegyvidéki kirendeltség vezetésére, miniszteri osztálytanácsost rendelte ki. Kazy József 1856-ban született Barsmegyében, tanulmányait Budapesten végezte s 1878. óta a földművelési miniszterium tisztviselője. Az 1900. évi párisi nemzetközi kiállítás magyar kormánybizottságánál ő volt a mezőgazdasági rész szervezésével megbízva s kiváló munkarejével és tárgyilagos modorával nagyban hozzájárult a szervezés sikeréhez. A legutóbbi időben a földművelési miniszterium mezőgazdasági ügyosztályát és a gazdasági egyesületek ügyét vezette és ezen állásban is egyaránt kierendelte felelősvonalát, tisztviselői társának s a gazdattársadalomból mindazoknak becslését, akiknek munkásságát megismerni módjukban volt. Kazy József a III. osztályi vaskoronarend lovagja, a francia besületrend tiszti keresztény tulajdonosa s tartalékos honvédfuzás kapitány. Bars vármegye törvényhatóság bizottságának, mint ottani földbírókos, tagja. Midőn kormánybizottságoknál ma kinevezéshez gratulálnak, azon nehez kötelesség megoldásához, melyet boldogult előde kezdett, kitartást és energiát kívánni el nem mulasztjuk, mert nehez feladat az, amely Kazy Józsefnek jutott s kötelessége a legnehezebb kötelességek egyike.

Kinevezések. A földművelési miniszter Krolopp Alfréd és Dr. Selli László gazdasági akadémiai segédtanárokat a gazdasági tanintézet rendszeres tanítókként a Veszprémi Bódog gazdasági szaktanári tendők ellátásával megbízott földművelési iskolai segédintézet gazdasági szaktanárát, Buday Gyula gazdasági intézeti segédtanárt gazdasági akadémiai segédtanárát és Oria Ferenc ösztudományi gazdasági segédet földművelési iskolai segédintézetű nevezté ki.

Hymen-hírek. Hontos Gábor, gróf Malich József uradalmi gazdasztiszte f. hó 7-én jegyezte el Eiszlét Marika urhölgyt, Eiszlét Vince, a jászvári prépostság uradalmi szamtartójának leányát Riesen. — Bird Vilmos a Schottla Ernő özvegy intézetét f. hó 22-én tartja esküvőjét Klein Sarolta kisasszonnyal Budapestén.

Hallatások. Kisteleki báró Léony Henrik a főrendiház tagja, a vaskorona-rend lovagja, 1848/49-iki hon- hadnagy f. évi december hó 15-én Budapestben életét 76. évében elhunyt. F. hó 20-án e. d. 11/4 órákor helyszíri örök nyugalomra a táplányi család sírjában. A megboldogult

első volt, aki mint az Első Magyar biztosító társaságnak alapító tagja, a biztosítási ügyeket magyar alapon fejtette. — Gróf Győrffy Abraham val. belső titkos tanácsos, cs. és kir. kamarás, a főrendiház volt tagja és volt országgyűlési képviselő, az Orsz. Magy. Gazdasági Egyesület tagja, elnöke 65. évében Temes-Gyarmatán elhunyt. — burai Béla Bertalan uradalmi tisztartó elhunyt 69. évében f. hó 13-án Pusztas-Taskonyban elhunyt.

A Magyar Gazdaszövetség közgyűlése. A magyar gazdaszövetség rendező évi közgyűlését hó 15-én tartotta meg gróf Károlyi Sándor elnöksége alatt. A közgyűlésre a szövetség tagjai nagy számmal jelentek meg. Gróf Károlyi Sándor konstataálva a közgyűlés határozatképességét, utat arra, hogy az agráriusok többsége a szabadelvű eszmékhez csatlakozzon, mert az agrárszűk győzelmét így reméli a leginkább. Szól azután a gazdaszövetség feladatairól; a főzél, hogy a gazdát anyagilag erősítsék. Átér azután a bajok esetelésére, a vámkérdések fejtegetésére, kapcsolatban az ország gazdasági megerősítésével. Mai vámrézszerünk rossz, — sőt ezenkívül sok visszaélés is történik e téren. Kifogásolva a tözsebörögést, rosszaszka hitelviszonyok, amelyek javítani a hitelviszonyokat kívánják. A szövetségetek szaporodása feltétlenül szükséges, mert a mai szervezet nem elégésem. Nem képesek a szövetségetek minden célnak megközelíteni. A szövetségetek kivül szaporítani kell a gazdaköröket, melyek a nép szellemi tehetőségét fejlesztik, de ezenkívül irányítják egy-egy falu társadalmi napi kérdéseinek — állomozásait a közigazgatásnak. A szövetségetek és gazdakörök egymást mintegy kiegészítik. A tulkúpasok ellen küzdelem kell — ezeket megtámadják mindentűn — az iparnál ép úgy, mint a mezőgazdaságnál, a szövetségeteknek ez a fő feladata, ez a módja annak: a társadalmat a tisztesség felé tereljen. Erre nálunk leginkább szükség van. Nálunk egyes egyesített csoportok vannak, de azoknak meg van a megfelelő elenhatása. Ha társadalmilag nem orvosljuk a bajokat, a végkövetkezmény az államszocializmus. Sok bennünk az idealizmus, a ami azonban ma csak külső más, de azt hiszi, elég előbb-utóbb az újjasztelés ez ezek legfőbb elősegítője a szövetségetek terjesztése. Kéri a szövetség tagjait, terjeszték azt a szellemet, a mely szövetség, szervezkedés útján óhajtja elérni a nemzeti regenerációt.

Ezután Bernál István a szövetség ügyvivője terjesztette elője jelentését, amely első sorban a szövetség múlt évi működéséről számolt be. Közlönyv Antal indítványra szerveztek országgyűlési a gazdaköröket, emellett igyekezett érvényt szerezni a kassai agráriusok határozatainak. A szövetség beszerzte és tagjainak rendelkezésére bocsátotta a keletindiai uszatóerőnyvet, amely azért számít nagyobb érdeklődésre. Megemlékezik továbbá a jelentés a Szövetség közönlényben megjelent becses tanulmányokról, s beszámoló egyik legnagyobb alapításának, a Hangyának

múlt évéről, amely szövetségetek központjé volt leginkább, inamár két millió koronán felül van. A Gazdaszövetség állandó kapcsolatban volt az osztrák és német agráriusokkal, az összekötés a múlt évben még szilárdabb lett. Ezután átér a jelentés az európai agrárszervezetek jelenlegi helyzetének emelésére. Németországról szól első sorban, amely állam e téren az első. Kezessül vették a csetornajavaslatok elvételét. A vámrézszerjavaslat egy újabb grózelme az agráriusokról.

Az agrárszűkmet átalakították a társadalmi és politikai életet. Franciaországban nem áll azelőtt, de a jelek azt mutatják, hogy a francziának is sikerülni a téren sokat és nagyot teremteni, annyival is inkább, mert Franciaország már átél a mostnizhoz hasonló időt. Hollandiában a Kuyper-kabinet igen sok agráriusellenemlényt vett fel a programjába. Németországban szintén meg vannak az agrárszervezetek osztrák, Franciaországban a szomszédos paraszlatok kénszerítik, hogy napról-napra több pontot fordítsanak a földművelő népi reorganizációjára. Legközelebből érdekel bennünket Ausztria — itt már elérték azt, amit az igazán agrár Magyarországnak elérni nem tudott, a bécsi Reichsrath határozottan agrárius irányú s valószínű, hogy a bekövetkező vámpolitikai kampányban Ausztria erősebb lesz mint mi. Angliát kivéve, egész Közép-Európát hatalmába kerítette az új gazdasági politikának s emelkedésnek e szelleme. Teljes igazságot nyer — ugymond a jelentés — amit mi annyiszor hirdettünk, hogy az agráriusok a jövő s ezek a múlttal szemben a haladást jelentik. Végül kiemeli, hogy a lefolyt választásnál a agráriusok volt az egyetlen új irány, amely diadalmasan nyomult előre, ezáltal a mozgalmul sulpontja a társadalmi tér helyett a törvényhozás lett.

A helyeslője tudomásul vett ügyvezető jelentés után kisorsoltak a választmány tagjai közül 13-át — 7 tag pedig elhalálozva — a megegyelt választásnál a kisorsoltak újra megválasztották. A meghaltak helyére választmányi tagul megválasztották: Szélessy Zoltán, Buday Barnát, Rubinek Gyulát, Hammerberg Lászlót, Heltelendy Ferenczet, gróf Desseffy Emil. Előterjesztésre került ezután az igazgató-választmány jelentése az egyesületi vagyonkezelésről, melyet egyhangulag tudomásul vettek. Bernál István kijelenti, hogy az elnökség és az ügyvezető mandátuma lejártán, kéri a közgyűlést, hogy ez irányban intézkedjék.

Mező Gyula meglepő elismeréssel adozva az elnökség és ügyvezető érdemének, akiknek köszönhető, hogy a gazdatiszadalm ma öntudatára ébredt, kéri a közgyűlést, hogy ruhazza rájuk újabb a tisztséget.

Mező Gyula indítványra határozottan emeltevén, gróf Károlyi Sándor köszönetet mond maga, elnökötárs és az ügyvezető nevében a megválasztásért.

Több apróbb ügy elintézése után a közgyűlést gróf Károlyi Sándor lelkes életése mellett véget ért.

Gazdak lakomája. Az „OMGE.” és a Magyar Gazdaszövetség közgyűlése után vasárnap-este 8 órakor lakomára gyűltek össze a Szövetség és az OMGE. tagjai, valamint a vidéki gazdasági egyesületek küldöttei. A lakomán több mint százan vettek részt a gazdak közül. Az asztalfőn Károlyi, Desseffy, Zelenkés és Maláth grófok foglaltak helyet. A lakomán élénk hangulaton folyt le s a vidéki főselegyek gazdák, fehérszínűl sem színtek meg vitázi a gazdatiszadalmat és a közvéleményt mozgató mostani nagy kérdések felett.

A pohárköszöntők sorát gróf Desseffy Aurél kezdte meg, felhozva, hogy az agráriusok a múlt időben képtelenek voltak sőtét színben látni a helyzetet, sőt emellett a közgyűlést megriúli beszédében is jelezte, a mezőgazdaság helyzete még most is elégé bizonytalan; mindennek dacára nem kell olyan szomorú szemmel nézni a helyzetet s jobb hurokat is lehet pengetni s a ha ily hurokat akar pengetni, akkor lehetetlen, hogy gróf Károlyi Sándorra nem emeljen poharat, a gazdaközönség kiatró, főrendiház vezetőire, ki hazugsámmal odaadástól-vo jó példát ad előrehaladott kora dacára fiatalos erővel, emelkedés szingzangdátárháznál áll elő, midőn keressük a módokat és eszközöket, hogy a magyar gazdaszövetség helyzetét javítsuk és könnyébe tessük.

A szociál-politikai fejlődésünknek oly irányban való haladása, amint azt gróf Károlyi Sándor előre látta, fogja az egész Magyarországot regenerálni és én ösintén kívánom, hogy ezt a regenerációt ő meg is érhesse. Kívánja, hogy adjon az Isten sok olyan kiatró közéleti harcosát a hazának, mint gróf Károlyi Sándor.

Gróf Károlyi Sándor felhozza azt az esetet, ami régebben a szolnoki lövészeten történt s ahol egy bizonyos Schillingert, aki más a versenyben kifáradt, azért biztatott, hogy ne hagyja magát. Ebben a felkeltésben nagy filozófia volt, mert ezzel azt akarta az illető mondani, hogy legyen egy kis hátréneze különben elveszti a dolgot. A gerincz abból áll, hogy az embernek akarnia kell. Az akarat érvényesülésének kiváló példáját adja egy hölgy Magyarországon, aki az agrárius kongresszusokra is eljárhat, egy asszony, aki az akarat érvényesítéséért küzd Magyarországon akkor, amikor senki sem mer akarni. Az akarat érvényesítéséért való e küzdelemben nem-e csodálatos, hogy egy gyenge nő vezet, Gécze Sarolta, aki ezen eszmék közé az idealizmus és a költészetet megkapón példálta be.

A magyar embernek is több hátréneze volna, ha akarna és ezért poharat emel azon kevesekre, akik ebben az országban még valami akarnak, az agrárius eszmék harcosaira.

Későbbiek során Jászovszky Pál, az OMGE. titkárja szép pohárköszöntőben von hasonlatot a világ rendszere és a gazdasági egyesületek között. Az agrárius éghozoloztat is úgy van: a Szövetség, mint nap mellett, amely körül mozog minden más égitest, tömörülnek az önálló gazdasági egyesületek s az jörzésben gróf Desseffy Aurél érdeme. Az agrárius éghozoloztat vannak

MADEIRAI BŐRÖN cs. és kir. udvari magkereskedése
BUDAPESTEN,
VII., Rottenbiller-utca 33. sz., és VI., Andrásy-út 23. sz.

Vásárolj! lóhermagot, luczernamagot, fehérheremagot, tavaszi repcét, mustármagot, csibehurt, francia perjét, mezei komócsint, bükkönyt, lenmagot.

Minták, ajánlatok és egyáltalán minden levelezés a központi irodába: (VII., Rottenbiller-utca 33. sz.) intézendők.

külön önálló napok, a gazdasági egyesületek elnökei, ezeknek az égboltozatoknak is vannak bolygói, amilyen Meskó, a nyitni szövegeket örökös bolygója. És vannak üstökösök is, mint pl. *Sawan* Károly ki is írta buzárakat rajzol a gazdaság egészére, azután letétek, de ismét előretér, felvonulása közben egész politikai pártok tör derékban ketté és ez pozdójává, amint az egy jóvaló üstökösök illik. Fedezték fel néha-néha újabb csillagokat is, ilyen agrárpolitikai újságíróink új csillaga *Budlay* Barna, a *Hazánk* szerkesztője. Gróf Dessewffy Aurél egészségére ürti pohárát.

Több pohárköszöntő hangzott még el a a gazdaság jókora, derült hangulatban maradtak még együtt az efféle örök.

A hegyvidéki akciók kiterjesztése. *Dorányi* földművelésügyi miniszter felhívta Kazy József miniszter megbízottat, hogy miután a hegyvidéki akciózt Zemplén vármegye felső járására is lehetőleg kiterjesztjen óhajta, e részben tegye meg az előmunkálakat és javaslatát elő időben terjessze elő, hogy azokra az 1903. évi állami költségvetési előirányzatának összeállításakor tekintettel lehessen.

A célpólítikusok — iparosok. A kereskedelmi és földművelési miniszter közös leiratban tudatják az összes iparparatóságok, hogy olyan egének foglalkozás, kik saját maguk a gazdasággyal egyáltalában nem foglalkozván, célpólítikus kizárólag arra a célzatra tartanak, hogy azzal másoknak természetű pénzért vagy természetű adandó részért hi-csejélek, bár a munka természetű fogva a mezőgazdasági természetű foglalkoznak, mégis ipari alkalmazottnak tekintendők.

NYILTÉR.

Most jelent meg

Rubine Közledek és Szilassy Zoltán

az O. M. G. E. titkárja szerkesztésében

Köztelek Zsebnaptár

1902-re.

A „KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR” ezen nyolcadik évfolyama régi közledekben, javított és tetemesen bővített tartalommal bír. A „Köztelek Zsebnaptár” minden más zsebnaptárt nélkülözhetővé tesz. — A „Köztelek Zsebnaptár” ára az O. M. G. E. tagjai és a „KÖZTELEK” előfizetői részére bérmentesen küldéssel együtt 3 korona 50 fillér.

Megrendelhető a

KÖZTELEK

kiadóhivatalban,

Budapest, IX., Üllői-ut. 25.

Megjelent az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kiadásában az *Ujabb Úradalmi Ueleti kerendések* a „Köztelek” szerkesztőség által kitüntetett pályám. Két tábla hat ábrával.

*) Az a rovat alatti közhírték nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Irta: Wiener Moszkó. Egy hazai belterjes uradalom üzleti ágának jövedelmességére és az egyes üzleti ágak viszonyára vonatkozó részletes adatok ismertetése. 104 oldalas csinos könyv ára portóménst megközelíté 55 forint. Megrendelések a kiadóhivatalba intézendők.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonátöze.

(Guttmann és Wahl budapesti terménybizományi czég jelentése.)

Budapest, december 14.

Az időjárás a hét első felében még esős és enyhe volt, később éntekbe legáramlatok és szárazság havasá máséidé ismét állott be, melynél a hőmérséklet is a fagypontra esett, míg a hét végéig ujó eső, enyhe idő állt be. A vetéseknek, melyek egyébként mindentű kedvezően fejlődtek, mindeneset hőkárkára véses sáhségük. A vizáltak kezdetben csökkenő volt, utóbb azonban ismét emelkedett.

A külföldi piacok helyzetmenét illetőleg, az irány azt naggyobb szűrést, anélkül azonban, hogy ezzel a forgalom mindentű javulna, az emelkedés a hét elején spekulatív vásárlások folytán tovább tartott. Az „Outsiderek” folytatódás vételei az árnyak gyors emelkedését visszacsúszta, míg azután egy véheves visszacsúszás állott be, melynél a prompt buza 80/5 c-ről 80/5 c-ig, a májusi határ-idő 82/5 c-ről 82/5 c-ig esett vissza. Az exportizület gyengült, a látható buzakészletek ennek ellenében — a bradtrés becslése alapján — ismét 5.392.000 bush. gyarodtak. Szárban a vevők a hét elejéig ugyanakkor kénsyerev voltak magyobb árak eséséig, később az irányzat azonban változatlan maradt. Németország a kezdetben kellemesebb üzletet jobban részesítette, gyors emelkedését visszacsúszta váltotta föl, míg Franciaországban az árak az egész hét folyamán áll változtak. A többi kontinentális piacokban az árak mérsékelt forgalom mellett tartottak magukat.

Nálunk az Üzlet kényrtárgynak éppgy, mint takarmányekzeiben korlátolt maradt és az árak részben ocsódtak.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelent-

Buza a szállár külföldi jegyzések hatása alatt kellemes irányzatban indult a forgalom ugyan mérsékelt maradt és a malomok is csak gyenge beszerzéseket eszközöltek, de a tulajdonosok sem voltak hajlandók kényrtárgyba és így az árak szállárak és malomok által főnyom minőségekben néhány fillérrel többre is érték el. Később azonban ocsódtak külföldi jegyzések és a csökkent határ-idő következtében kintadott eredményesebb, a hangulat elnyúlhat és az árak fokozatosan 6—10 fillért vesztettek. Az összeforgalom emellett 80,000 mm., míg hoztakok aránying még mindig főnyom és 180,000 mm.-et tesznek ki, melyből 80/13 mm. ment tovább.

Rizs az egész hét folyamán csendes maradt, és a forgalom is gyenge volt. Hészállási czélokra éppgy, mint a helyi fogyasztás számára csupán mérsékelt beszerzése eszközöltek és változatlan maradt a kereslet engedélyezte. Minőség szerint 1290—1420 jegyzünk készpénztételvel budapesti paritásra és 1450 K.-ig 3 órány helyben átvétel 1420—15 K. között jegyzünk ki.

Árnyak (takarmány és hízolási célokra) tartósan csendes és alig részélt gyereleben. Hízolók és szeszégek teljesben tartózkodnak és csak gyárosok eszközöltek csekély vásárlásokat. Az árak így nem is voltak tartósan 10 fillért vesztettek. Minőség szerint helyben és helybeli paritásra 1190—1210 K.-ig jegyzünk. Malta- és sorárak állomásokon átíve kisebb tételekben és változatlan árakon 1290—14 K. között budapesti paritásra a beföldi fogyasztás céljaira találtak előhelyest.

Zöl ugyanegek gyeregén van kintváva, a kereslet azonban szintén csak szűk keretben maradt meg. Az árak a hét naggyobb részében áll változtak, utóbb azonban elnyúlhat és 6—10 fillérrel ocsódtak. Szín- és tisztaság szerint 1420—15 K. között jegyzünk ki.

Tengeri 6-óraban szeszégek és Kóhánya részéne naggyobb tételekben adatott el, irányzata azonban csendes s az árak a múlt hét jegyzésénél valamivel ocsódtak. Helyben 1090—40 jegyzünk. II tengeri elszállítási czélokra jobban volt forgalomban, az árak azonban áll voltak tartolók. A külföldi exportizület, mégis kintadott tengerben nehezen. Budapesti paritásra decemberi szállításra 900—985 jantvára 980—990 K., Kiszújításra decemberre 875—880 K. fizetnek.

Olajmagok: Készára közpazaratepe nem volt forgalomban, névleg 25—26 kor. jegyez helyen. Határ-izörpece 1902. aug-ra kereset irányzata és 2330—22 K. között jegyez. Védtepecse 1150—1200 K. között, 21—26, — lenmag 29—31, — Kendermag 1950—20, — K. között jegyez helyben.

Hűvelések: Bab a héten is csendes és a forgalom jelentelen. Trüfösöt apró babért az Gyón-

gyón-Félegyháza 17.—17.50, gümbyóért Baja-Békéscsaba 14.25—15.—Székesfehérvárt 15.60—16.80, Barmahabol Kálodás 11.50, N-Károly 10.20 K. fizetnek. Erdélyi bab rdelézi szerint 10.80—11.20 között jegyez. Köles hazai ár helyben 8.40—8.80 K. oláh származású 8.00—8.20, — K. átlagosan 3. havi idére jegyeznek. Bükösny szállár, budapesti paritásra 17.—K. jegyez.

Napjelenléte a gabonátözeiről.

1901. december 17.

Jó kintadott, de a malomok teljesen tartózkodó vételekre méltak a mai készbuzával határozatlan hánha irányzata megoszt; a kereslet összesen körülbelül 5000 méterezéses áru, állig tartott árakon.

Mal eladások új buza:

Tiszavideki:	100	100	100	100
100	78 ²	78 ²	78 ²	78 ²
100	78 ²	78 ²	78 ²	78 ²
100	78 ²	78 ²	78 ²	78 ²
100	78 ²	78 ²	78 ²	78 ²
100	78 ²	78 ²	78 ²	78 ²
100	78 ²	78 ²	78 ²	78 ²
100	78 ²	78 ²	78 ²	78 ²
100	78 ²	78 ²	78 ²	78 ²
100	78 ²	78 ²	78 ²	78 ²

Fejérmegyei:

100 78² 17.50

Pestmegyei:

100 78² 16.30

Bácskai:

100 78² 17.10

Baktárú:

2000 74² 16.55

(Az árak 50 kg-ként koronáértékek értendők.)

Rizs üzletben, az árak ma 5 fillérrel visszafordítok. Azonnali szállításra budapesti egyenlőket 114.—koronig terjedő árakat félern.

Árnyakban hánha a hangulat, az árak azonban ma nem változtak. Helyben az árú minőség szerint 11.60—12.10 koronák jegyzünk.

Zöl üzletben, árak változatlanok. Minőség szerint helyben 14.20—15.—koronák árak jegyzünk.

Tengeri ma változatlan irány követ: 6-ór helyben 10.85 koronával fizettil, míg utpörizéret budapesti egyenlőketben azonnali szállításra 8.00 koronák árak jegyzünk.

Hűvelés és Stranas „Királymag” üzleti tudósítása a „Köztelek” részére. 1901. december 13-án.

R o z s i l i s t :

Szám: 0 0/L I. W/L II. II/S III.

Ár: Kor. 23.20 22.40 21.00 21.30 20.20 20.50 19.40

Szám: 0 0/L I. W/L II. II/S III.

Ár: Kor. 23.50 22.50 21.50 21.50 20.50 19.—

Kukoriczudára: finom belitöltő közép gorbma

Kor. 17.— 20.— 20.—

Rizstakarmányizlet Királyalmi dörzse Takarmányára

10.80 K. 10.80 K. 9.00 K.

Rozsokorra

8.00

Árnyak 100 kg-ként, helyben, elegysúly tisztasúgnyak vége, szakkal együtt értendők.

Luja gőzmalom r.-l. jelentése a „Köztelek” részére. Budapest, 1901. dec. 12-én. Netto-árak 100 kg-ért, Budapestben, elegysúly tisztasúgnyak, szakkal. Közletesség nélkül.

Szám: 0 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.

Ár: K.: 27— 26.20 25.40 24.40 23.40 23.40 22.60 20.60

7 1/2. 8.

18.00 11—

Korpa: F. G.

Árkorona: 8.90 9.10

Rozslistárak:

0 0/L I. FR. II. II/h. II. Rkpa

K.: 24.80 23.60 23.— 22.50 21.60 19.40 17.— 9.80

Az Erzsébet-Gőzmalom-Társaság üzleti tudósítása a „Köztelek” részére. Budapest, 1901. dec. 13-án. Közletesség nélkül: árak 100 kílófont, szakkal, elegysúly tisztasúgnyak vége, a budapesti vasúti és hajóállomásokon.

Szám: 0 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 1/2

Ár: 27.20 26.40 25.40 24.80 24.40 23.40 23.20 20.60 17.80

8-as takarmányizlet buszkorra finom gorbma

11.00 9.— 9.—

101708/901. számhoz.

Hirdetmény.

A kisbéri áll. ménésbirtok 1901/192. évi mintegy

6500 métermázsza 44 kg: hl. sulyu zab

szükségletének biztosítása céljából

folyó évi december hó 19-én

zárt ajánlati versenytárgyalás tartatik.

Pályázók egy koronás bélyeggel és 5% bánatpénzzel felszerelt ajánlatukat legkésőbb december hó 19-én délelőtt 10 óráig a ménésbirtok igazgatóságának Kisbéren nyújthatják be.

A versenytárgyaláson gazdák is részt vehetnek, ha legalább 200 q. 44 kgos zabbal rendelkeznek és ekkora mennyiségnek szállításra kötelezettséget vállalnak.

Részletes feltételek a gazdasági főigazgatónál (Budapesten, földmivelségi miniszterium) és a ménésbirtok igazgatóságánál megtekinthők.

Budapest, 1901. december 8-án.

M. kir. földmivelségi miniszter.

5159

**1500 q. luczerna széna,
200 q. vereshere széna,
300 q. réti széna,**

Martfű vasúti és hajóállomás (J.-N.-K.-Szolnokmegyé) eladó esetleg helyben is feleltethető. Közelebbi megtudható

Balogh Lázár-nál

Martfűn vagy Budapest, Teréz-kört 25. sz. 5152

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban
Budapest, IX., Üllői-út 25. szám Köztelek.

Tenyészállat árverés.

Nagyemlékos Gróf Hunyady Imre ur úrteményi uradalmában 1902. január hó 20-án d. e. 10 órakor kezdődő árverésen

**50 drb Berni tenyészbika,
30 drb számfelüti tehén és üsző,
30 drb Elektoral Negretti tenyészkosz**
fog eladni.

Az árverés Tornóczon (vassutállomás) lesz megtartva, ahol is az érdeklődők részére fogatok állanak rendelkezésükre.

5031

Tisztartóság.

Gazdasági könyvviteli nyomatványok árjegyzéke.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által 2000 korona pályadíjjal jutalmazott Sucska-főle gazdasági könyvviteltan alapján összeállítva.

Sucska-könyv-szerinti szám	Nyomat-kezdés	TÁRGY	Ive sűrű	Sucska-könyv-szerinti szám	Nyomat-kezdés	TÁRGY	Ive sűrű
11	1	Eelőjegzési könyv, kül- és belv	4	17	27	Póttakarmány kimutatása	12
9	2	Napaszámber és szákmányber kimutatás	12	28	28	Mérvég	20
13	3	Lezárolási könyv	6	41	29	Próbacéplési jegyzék	10
10	4	Szegődmény-táblázat, kül- és belv	12	25	30	Vetési és aratási jegyzék	10
10	5	Szegődmény-kimutatás, kül- és belv	12	30	31	Ellési jegyzék (csaló és borjú)	10
15	6	Csapatlato gabona kimutatás, kül- és belv	12	34	32	Térlek-kimutatás	10
39	7	Napaszám-jegyzék	10	31	33	Ellési jegyzék (bárány és malacz)	10
7	8	Tejleadási jegyzék, kül- és belv	10	26	34	Darálási jegyzék	10
6	9	Pénztári napló, kül- és belv	12	29	35	Vetési napló	10
14	10	Pénztári főkönyv, bevételi kimutatás, kül- és belv	12	37	36	Gazdasági napló	10
8	11	Követelések jegyzéke, kül- és belv	12	36	37	Trágyázási napló	10
9	12	Gép- és eszközök, kül- és belv	12	38	38	Csapatlasi jegyzék, kül- és belv	10
14	13	Pénztári főkönyv, kiadási kimutatás, kül- és belv	12	35	39	Tejleadási kimutatás	4
2	14	Épülethez, kül- és belv	12	33	40	Takarmanyezési előirányzat, kül- és belv	12
1	15	Telékeltár, kül- és belv	12	32	41	Vetési előirányzat, kül- és belv	10
5	16	Termény- és anyagleltár, kül- és belv	12	27	42	Takarmanyezési jegyzék, kül- és belv	10
12	17	Letéti napló	4	42	43	Hetijelentés	12
4	18	Eloven leltár, kül- és belv	12				
40	19	Szegődmény-leltár	12				
23	20	Ló- és szarvasmarha-kimutatás	12				
24	21	Juh- és sertés-kimutatás	12				
22	22	Különféle tárgyak kimutatása	12				
21	23	Fograsztási anyag kimutatása	12				
20	24	Tüzelő anyag kimutatása	12				
19	25	Szerzemény kimutatása	12				
18	26	Állati termények kimutatása	12				

Ezen nyomatványokból állandó készletet tartunk.

Az összes nyomatványokból mintavet az összeg előre való beklédés mellett, 5 koronáért portmentesen küldetnek.

Körülk a megrendeléseknél világosan kitenni, hogy a nyomatványok száma, a Sucska-könyv szerint vagy az árjegyzékben feltüntetett összeg.

A felsoroltakon kívül egyéb nyomatványokat megrendelés szerint legrovidobb idő alatt jutatóan állítunk elő.

Megrendelhetők a

„Köztelek” kiadóhivatalában, Budapest, IX., Üllői-út 25.

Sucska: Gazd. Könyvtárban 11-İK. Kivétel: 18-20. számú. Belső 18-6. koronás.

Szűkített kiadásban van, fenn a nyomatványok mennyiségét kértre is szállítjuk.

GŐZMIVELÉS.

Nagyobb területek szántását gőzekével

hajlandó vagyok elvállalni; éppégy

mélyrigolozást szőlő-telepítésekhez.

Érteklétek kéretnek, hogy alólti ezimbenhez forduljanak.

WOLFF ERNŐ, BUDAPEST-KELENFÖLD.

A Mezőgazdasági ipar-részvénytársaság kaposvári béruradalma eladásra bocsát:

Svédországból importált, eredeti Chevalier-árpa után termett, kiváló szép és jó minőségű, 1901. évi termésű tavaszi vetőmag

Chevalier-árpat;

tavaszi takarmányvetésre kiválóan alkalmas, 1901. évi termésű, kitünő minőségű vetőmag

bükkönyt;

tavaszi takarmányvetésre kiválóan alkalmas, 1901. évi termésű, kitünő minőségű vetőmag

zöld borsót;

és Svédországból importált eredeti Ligowo-zab után termett, 1901. évi termésű kiválóan szép vetőmag

Ligowo-zabot.

A felsorolt vetőmagvak ár, bevének bérmentesítve Kaposvárra küldendő zsákjaiban vasútra adva, netto 100 kilogrammonként **18 korona**.

Mintákkal és bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

a Mezőgazdasági ipar-részvénytársaság béruradalma igazgatósága, Kaposvárrott. 5170

Lapunk bekötési táblája

2 kor. 72 fill. (portómentesen)
kapható kiadóhivatalunkban.

Özvegy **Báró Rajcsich Dániel**né tulajdonát képező Temesmegye, Főlya község határában fekvő

800 kat. holdnyi

nemesi birtok

1902. évtől kezdve bérbeadó.

A föld minősége I. rendű, teljesen felszerelve és a belterjes gazdasághoz szükséges kitünő karban levő épületekkel. Vasúti állomás Vajtek.

Bővebb felvilágosítással szolgál és a bérbeadásra felhatalmazott

báró Rajcsich György,
Főlya, Temesmegye.

5134

Lapunk kiadóhivatala mint minden évben, úgy ez évben is 15.000 mutatványszámot fog karácsonykor szétküldeni a „Köztelek”-ből fölbirtokosok, bérlők s gazdatisztek oszímére.

Azt hisszük, felesleges mondanunk, hogy mily jó eredménnyel járhat ily nagy példányszámban való hirdetés, s bizony reméljük, hogy egy hirdető sem mulasztja el ezen kedvező alkalmat, hogy **cséget a gazdaközönség körében minél ismertebbé tegye**, annál is inkább, mert ezen nagy számban megjelenő lapban a hirdetés díja igen mérsékelt:

1 oldal	— — — —	80 korona
1/2	„	45 „
1/4	„	25 „
1/8	„	15 „
1/16	„	8 „

A megrendelés legkésőbb f. hó 19-ig küldendő be.

„KÖZTELEK”
KIADÓHIVATALA
Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Magyar királyi Államv. Üzletvezetőség Debreczen.
40234/ll. 1901. szám.

Pályázati hirdetmény.

A nyíregyháza állomáson tervezett 3 méter hosszú átmérőjű és víz alatti kotrással 11 méter mélységig süllyesztendő vízgyűjtőjének előállítására ezenet nyilvános pályázatot hirdetünk, melyre a kellőg kiállított és felbepozított ajánlatok legkésőbb f. évi december hó 28-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak Debreczeni Üzletvezetőségének felügyelőjénél bejuttathatók. Később beérkező ajánlatok nem fognak figyelembe vételni.

Az ajánlatok zárt borítékban küldendők be, mely külczimése fölött „Ajánlat a Nyíregyháza állomáson tervezett kotrással”-nak olvassék fel. Bónálpénz fejében legkésőbb f. évi december hó 27-én déli 12 óráig 300 araz háromszáz korona teendő le készpénzben, vagy állami letételekre alkalmas értékpapírokban az üzletvezetőség Debreczeni felügyelőjénél. A készpénzben beleteltet bónálpénz után kamat nem követelhető. Az értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén jegyzett utolsó napi árfolyam szerint, de a növekvéket meg nem haladó ártékben fogadtatnak el.

A teljesítendő munkákra vonatkozó tervek és zárlérvé-minta az Üzletvezetőség pályafentartási és építési osztályában (Debreczen, Piac-uca 18, II. em. 19.) a hivatalos órák alatt; megtekintetők és ugratott az ajánlat és az annak mellékletét közzéadó költségminta művege megismeretők.

Az Üzletvezetőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok közt szabadon válasszon, Debreczen, 1901. december havában

Az Üzletvezetőség.

Államilag törzskönyvezett gulyaeladás.

Országosan törzskönyvezett anyagulya 51 drb tehén gulyabeli növendék és pedig

6 darab 3 éves üsző

21 „ 2 „ „

15 „ 1 „ „

15 „ választott „

12 „ 2 éves bika

13 „ 1 „ „

30 „ választott bika eladó.

A bikák a m. kir. földmívelésügyi miniszteriummal kötött szerződés alapján 2—3 éves korban a kerületi állattenyésztési felügyelőség által szerződés értelmében átvétetnek, mely szerződés a gulya vételével együtt átadatik.

5032

Urbán Péter törökbecsel uradalom.